USİAD

YIL : 13
SAYI : 54
EYLÜL 2012

BİLDİREN

ULUSAL SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİ'NİN YAYIN ORGANIDIR

KAPIMIZDAKİ TEHLİKE: İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ VE GIDA KRİZİ

DİMES Genel Müdürü Ozan DİREN: "Ekonominin Gelişimi İçin Türk Tarımı Desteklenmeli"

Kendi malını kullan

Kendi ülkeni zengin et

Biz ithal mallar kullandıkça, bize mal satan ülkenin üretimi, kalitesi, verimi ve kârı artıyor; kendi üretimimiz ise düşüyor. Onlar, bizim paralarımızla kendi insanlarına daha iyi sağlık ve eğitim hizmeti, daha bakımlı kentler, daha konforlu bir yaşam sağlıyor. Bizim ülkemizde üretimin ve kazancın azalması ise, yaşam koşullarımızın her gün daha da kötüye gitmesi demektir.

USİAD

ULUSAL SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

www.usiad.net

"Güvenli teknik çözümler"

Endüstriyel tesislere ait ısı santralleri ve mekanik uygulamaları,
tesis kurma, planlama, proje yapım etüd ve fizibilite konularında faaliyet gösteren **PETEK İNŞAAT,**
25 yıllık tecrübesi, uzman kadrosu ile teknolojik gelişmeleri yakından takip ederek
çalışmalarını sürdürecektir.

25 yıl

Demirciler Sitesi 9. Cadde No: 63 Zeytinburnu - İSTANBUL
Tel: +90 212 547 08 77 (pbx) Faks: +90 212 558 73 57
www.peteklimited.com.tr

PETEK İNŞAAT

SD 110
50 x 4 x 200 cm

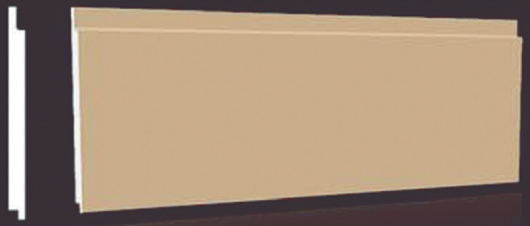

SD 120
50 x 4 x 200 cm

SD 130
50 x 4 x 200 cm

SD 140
50 x 4 x 200 cm

SD 150
50 x 4 x 200 cm

SD 160
50 x 4 x 200 cm

DIŞ CEPHE KAPLAMALARI

Yapılarınızın en iyi, en güvenilir dostu:

Sırf moda diye, dış etkenler dayanıksız ve pahalı kaplamalar, binanızın genel dokusu ile bir bütünlük sağlamıyor ise paranızı sakoğa atmış olursunuz.

Peki nedir bu incelikler...

Ulaş Polistren'in dış çephe kaplama malzemeleri binalarınıza görsel mükemeliğe ve dış etkenlere en dayanıklı malzeme olmasının yanısıra benzer ürünlere göre daha ekonomiktir.

Ulaş Polistren Demirciler Sitesi 10. Cadde No: 52 Zetinburnu - İstanbul Tel: 0212 558 19 96

Yıl: 13 Sayı: 54 EYLÜL 2012
e-dergimiz ayda bir yayımlanmaktadır
Yaygın süreli yayın

ISSN 1304-0464

ULUSAL SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
ADINA SAHİBİ:
Fevzi DURGUN

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Samim UYKUSEVEN

Genel Yayın Yönetmeni
Şenol ÇARIK

Editör
Deniz TOPRAK

Görsel Yönetmen
Deniz TOPRAK

Bildiren Yönetim Yeri:
USİAD Genel Merkez:
Keskin Kalem Sok. Esen Apt. No. 6/6
Esentepe- Şişli –İstanbul
Tel: (0 212) 217 36 48
Faks: (0 212) 217 36 50
e-posta: iletisim@usiad.net
bilgi@usiad.net
www.usiad.net

Danışma Kurulu: (Alfabetik Sırayla)
Prof. Dr. Alpaslan Işıklı
Doç. Dr. Barış Doster
Prof. Dr. Emin Gürses
Prof. Dr. Eren Omay
Prof. Dr. Erol Manisalı
Prof. Dr. Gülten Kazgan
Prof. Dr. İ. Yaşar Hacısalihoğlu
Mete Akyol
Murteza Çelikel
Şefik Soyuyüce
Prof. Dr. Şükrü Sina Gürel

Prof. Dr. İ. Reşat Özkan
Dr. Necip Hablemitoğlu
Cevdet İnci
Onursal Başkan:
Kemal Özden

USİAD Denizli Şube:
Saltak Cad. No: 29 K: 6
Tel-Faks: (0 258) 264 27 28

USİAD İzmir Girişim Kurulu:
5709 Sk. No: 37 Karabağlar
Tel ve Faks: (0 232) 253 10 08
E-posta: tbayir@as-el.com.tr

Dergimize gönderilecek yazılar e-posta ile iki sayfayı geçmeyecek şekilde gönderilmelidir. Yazılardan yazarlar, reklamlardan firmalar sorumludur. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

8 KAPAK
Prof. Dr. Tayfun ÖZKAYA:
Kapımızdaki Tehlike: İklim Değişikliği ve Gıda Krizi

16 HABER
İhracatı KOBİ'ler sırtladı

18 MAKALE
Prof. Dr. Cihan Dura:
AKP Halkın Nesi Var Nesi Yok Satmakta Kararlı!

22 HABER
Yurttaş Borcunu Borçla Kapatıyor

24 HABER
8 Bin Yeni Milyonerimiz Oldu!

26 HABER
AİHM'nin Bazı Kararları Halka Duyurulmuyor

28 MAKALE
Prof. Dr. Mustafa KAYMAKÇI
Gıda Fiyatlarında Spekülasyon Kimin İşine Yarıyor

12 **DİMES Genel Müdürü Ozan DİREN:**
"Ekonominin Gelişimi İçin Türk Tarımı Desteklenmeli"

Ekonomisi zayıf bir ulus, yoksulluktan ve düşkünlükten kurtulamaz; güçlü bir uygarlığa, kalkınma ve mutluluğa kavuşamaz; toplumsal ve siyasal yıkımlardan kaçamaz.

M. Atatürk

fevzi.durgun@usiad.net

BAŞKANDAN SİZLERE

Değerli dostlar,

Geçmişte tarımda kendi kendine yeten yedi ülkeden biri olmakla övünürdük, şimdilerde ise samanı bile ithal edecek noktaya gelmiş bulunmaktayız. Evet, Cumhuriyet tarihimizde ilk kez saman ithal edeceğiz. Bu durum hayvan yemi fiyatlarında yükselişe, bunun tabii sonucu olarak da et ve süt ürünleri fiyatlarının yükselişine neden olacaktır. Tarımımızın ve hayvancılığımızın geldiği bu nokta çok acıdır.

Ülkemiz için önemi gün gibi aşikâr olan bu sektörlerde uzun yıllardır yürütülen politikaların başarısız olduğunu örnekleriyle yaşadık ve maalesef yaşamaya devam ediyoruz.

Uzun vadeli, ulusal ve üreticiyi koruyan politikalar yerine kısa vadeli, günü kurtarmaya yönelik ve tüketiciyi mutlu etmeye yönelik, ithalata dayalı politikalar üretim sistemimizi çökertmektedir.

***

Son dönemin sadece ülkemiz açısından değil bölgemiz açısından da önemli gündem maddelerinden biri şüphesiz ki Suriye. Komşumuz olan bu ülkeye karşı yürüttüğümüz politika ticaretimize de büyük darbe vurmaktadır.

Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV)'nın Türkiye ile Suriye arasında durma noktasına gelen ekonomik ilişkinin geçen 11 yılki seyrini mercek altına alan raporu bu gerçeği gözler önüne sermektedir.

Rapora göre; Türkiye ile Suriye arasındaki ticaret hacmi, 1990'ların başından beri artma eğiliminde oldu. 1990'da Türkiye'nin Suriye'ye yaptığı ihracat 194 milyon dolar iken, 2000'de ihracat hacmi 190 milyon dolara indi, 2011'de de yaklaşık 1 milyar 611 milyon dolar oldu. Suriye'den yapılan ithalat 1990'da 84 milyon dolar, 2000'de 482 milyon dolar ve 2011'de de 336 milyon dolar oldu.

2000'de toplam 51 farklı ürün grubunda Suriye'ye ihracat yapabilen Türkiye, 2010'da 63 ürün grubunda ihracat yapabilir duruma geldi. 2000'de sadece 1 ürün grubunda (tekstil elyafı ve mamulleri) 25 milyon dolardan fazla ihracat gerçekleşmişken 2010'da 16 ürün grubunda 25 milyon dolarlık ihracat sınırı aşıldı.. Ancak bugün Gaziantep, Şanlıurfa, Hatay, Adana ve Mersin gibi kentlerde Ortadoğuluların zevklerine hitap etmek için yatırımlar yapan ve kredi kullanan esnaf borcunu bile ödeyemez hale geldi.

Yine rapordaki bir diğer tespite göre vizelerin kalkmasıyla turist rekoru kıran Gaziantep, Adana, Hatay, Konya, Mersin ve Şanlıurfa'da esnaf, yatırım için çektiği krediyi bugün ödeyemez duruma gelmiştir. Oysa ülkemize gelen Suriyeli turist sayısı 10 yıllık dönemde 122 binden 974 bine ulaşmıştı.

Diğer yandan geçen yıl altı ayda 126 bin aracın geçtiği Akçakale'den bu yıl aynı dönemde yalnız 631 araç geçmiş olması da her şeyi daha net özetlemektedir.

Başta sanayi, tarım ve hayvancılık olmak üzere bütün sektörlerimizde, topyekun olarak da ekonomimizde uzun vadeli, ulusal ve üreteni koruyucu politikaların bunun yanında iç ve dış siyasette de Mustafa Kemal Atatürk'ün "Bölge Merkezli Dış Politikası"nın hakim olduğu günlere kavuşma özlemiyle…

Sevgi ve saygılarımla,

Fevzi Durgun

Prof. Dr. Tayfun ÖZKAYA:

İklim Değişikliği ve Gıda Krizi

Önce bu olayın doğru adı "küresel ısınma" değil, "küresel iklim değişikliğidir." Sadece ısınma olmuyor. Bazen da seller, fırtınalarla dengesizlikler oluyor. Bu gelişme ülkemiz için de ciddi bir tehdit. Bu konuda resmi açıklamalara baktığımızda daha çok su tasarrufu hakkında bir şeyler duyuyoruz. Sürdürülen endüstriyel tarım yani kimyasal gübre ve ilaçlara dayalı, yoğun makine ve dolayısıyla mazot vb. petrol ürünlerinin kullanımına dayalı tarım sistemi sürdükçe dünya olarak bu sorunu çözemeyeceğimiz çok açık.

Hollanda'da 30 yıla yakın yayınlanan bir dergi var. Eski adı LEISA. İngilizce "Low External Input and Sustainable Agriculture"'ın kısaltması. Türkçeye "düşük endüstriyel girdi kullanımına dayalı sürdürülebilir tarım" şeklinde çevrilebilir. Yeni adı "Farming Matters" Yılda dört sayı yayınlanıyor. Dergi Latin Amerika'da, Hindistan'da, Afrika'da, Çin'de, Endonezya'da, Brezilya'da da değişik dillerde yayınlanıyor. İngilizce dergiyi isteyenler tam metin olarak www.leisa.info adresinden de okuyabiliyorlar.

24/4 numaralı sayısı iklim değişikliği sorunu ile ilgili idi. Dergiden görüyoruz ki dünyanın çok değişik yörelerinde ciddi çalışmalar yapılmakta. Yapılanları okuduğumuzda hemen tümünün "endüstriyel tarım" dışında çözümler içerdiğini görüyoruz. Bu arada bu terimle ilgili de birkaç şey söylemek istiyorum. Ülkemizde bizim endüstriyel tarım dediğimiz şeye çoğunluk ziraat mühendisi ve öğretim üyesi konvansiyonel tarım demekte. Türkçe buna geleneksel tarım diyenler de var. Bu ise kavram karışıklığına yol açmakta. Örneğin Doğu Anadolu'da hiç ilaç kullanılmadan yapılan tarım da akla gelebiliyor. Bu nedenle endüstriyel girdi kullanımını işaret ettiğinden endüstriyel tarım terimini tercih ediyoruz.

Örneğin dergideki bir makalede (sayfa:9-11) Kuzey Batı Hindistan'da Seva Mandir adlı bir sivil toplum kuruluşu tarafından yapılan çalışmalar anlatılmakta. Udaipur denilen dağlık bölgede yağış zaten azdır. Yapılanlardan biri ara tarımdır. Örneğin mısır yetiştirenler aynı tarlada bezelye, susam gibi bitkiler de ekmektedirler. Bu bir sıra mısır bir sıra diğer bitki veya başka şekillerde olabilmektedir. Düşük düzeyde yağışlarda en az birinden ürün alınabilmekte, baklagiller azot bağlamada etkili olabilmektedir. Diğer bir uygulama yeşil gübrelemedir. Malç kullanımı diğer bir tekniktir. Malç olarak gene başka ürünlerin yaprakları kullanılmaktadır. Yeni geliştirilmiş tohumların kullanımı iyi sonuçlar vermiştir. Bunlar yerel çeşitlerdir. Bu amaçla tohum bankaları kurulmaktadır. Örneğin bir bankanın 45 çiftçi üyesi vardır. Tohum saklam-

akta ve değiştirmektedirler. Vermikompost denilen ve derginin diğer sayılarında tanıtılan bir yöntemde gübreler soluçanlarla olgunlaştırılmaktadır. Ürün çeşitlendirme diğer bir önlemdir. Tek veya iki ürüne bağlanmak yerine daha çok sayıda ürün kötü iklim koşullarında bile yeterli gelir ve gıda üretimini sağlamaktadır. Bütün bu yapılanların sonuçları oldukça iyi olmuştur. Örneğin yerel buğday çeşitleri daha az su istemekte, verim diğer çeşitlerle aynı olmaktadır. Çiftçiler tohum bankalarından aldıkları tohum karşılığında ürün alınca bir buçuk katını vermekte ancak bu piyasadan alınan tohuma göre çok ucuz olmaktadır.

LEISA dergisi 25 yıldır sürdürülebilir tarım yolunda yayınlar yapıyor ve ürettiği bilgiyi herkesle paylaşıyor.

Kars'tan Başarı Haberleri

Kars'ta İlhan Koçulu önderliğinde Boğatepe merkez olarak 25 köye yayılan bir proje var. Burada da kaybolmaya yüz tutmuş olan yerel buğday kavlıca çiftçilerce daha yaygın olarak ekilmeye başladı. Yerinde gördük. Eskiden kimyasal gübre kullanan çiftçiler artık kullanmıyor. Bu çeşidin besin değeri çok yüksek. Kendi tohumunu kullanan, kimyasal gübre yerine hayvan gübresi kullanan ve kimyasal ilaca bu yerel çeşitlerin hastalıklara dayanıklılığı nedeniyle ihtiyaç duymayan çiftçiler daha çok kazanıyor. Kavılca çok lezzetli ve hazmı kolay. Köylülerin yaşama sevincini bile artırdığını söyleyebilirim. Boğatepe ve çevre köyleri endüstriyel tarıma karşı çiftçi ve doğa dostu teknolojilerin başarısını kanıtlıyor. Bu yaklaşım şüphesiz küresel ısınmayı hem azaltıyor hem de kısa zamanda değiştirilemeyecek olan bu gelişmeye uyum sağlamaya yardımcı oluyor.

Gıda Krizi

2008'de gıda maddelerinde bir sıçrama ile kendini gösteren ve gıda krizi denilen eğilim bu yıl tekrar baş gösterdi.

Gıda krizi tarım ürünlerindeki spekülatif hareketler, küresel iklim değişikliği ve tarım ürünlerinin yakıt olarak kullanılmasının birlikte bir ürünü olarak ortaya çıkmıştır. Kamu gıda stoklarının özelleştirmelerle azalması sonucu stokların artık çok uluslu şirketlerin elinde olması bu aşırı fiyat oynamalarında çok belirleyici olmaktadır. Gıda krizi dediğimiz gelişmeler aslında dünyadaki genel ekonomik krizin bir devamıdır. Spekülatif hareketlerin rolü büyük olmuştur. Konut sektöründeki balonun çöküşü sonucu boşta kalan spekülatif sermayenin bir kesimi tarım ürünlerine akmıştır. Finansal fonlar, hedge fonları tarım ürünlerine kaymıştır. Dünya'da, çoğu gelişmiş ülkelerde oturan ve elini hiç buğdaya veya pirince değdirmeden borsalardan bilgisayarlarının başında gelecekte gerçekleşecek alımlar ve satışlar yapanlar vardır. Bunlar yeni av alanları olarak gıda ürünlerini seçtiler. Bu çevreler koşullar uygun olduğunda istedikleri rüzgârı

estirebiliyorlar. Bazı tahminlere göre yatırım fonları dünyanın önemli ürün piyasalarında ticareti yapılan buğdayın %50-60'ını kontrol etmektedir. Bir firmanın tahminine göre yatırımcıların pirinç veya buğday gibi, ürünü fiziksel olarak hiç alıp satmadıkları, yalnızca fiyat hareketleri üzerine bahisler yaptıkları vadeli işlemler ve opsiyon piyasalarında dönen spekülatif para 2000 yılında 5 milyar dolar iken, 2007'de bu 175 milyar dolara çıkmıştır. (kaynak: Grain, 2008, Making a Killing From Hunger, Http:// www.grain.org/articles/?id=39)

Ancak şüphesiz küresel iklim değişikliği ve özellikle mısırın tarımsal yakıt olarak kullanılması da bu gıda krizinde payı vardır. Etanol denilen bu yakıta sevimli bir ad taktılar. Biyoyakıt demekteler. Aslında ABD Tarım Bakanlığının bir raporu bile mısırdan elde edilen etanolün doğayı koruma bağlamında hiçte bir işe yaramadığını ortaya koyuyor. Çünkü mısır üretiminde de petrol kullanılıyor. Mısırdan etanol üretilirken karbondioksit de açığa çıkıyor. "İşte bu noktada etanolün yeşil etiketi kararmaya başlıyor". Cornell Üniversitesinden Davit Pimentel "biyoyakıtlarla uğraşmak boşuna zaman kaybı ve bizi aslında yapmak istediğimiz şeyden, çevre korumadan saptırıyor" diyor. (National Geographic Türkiye, 2007, s.108-129) Kimyasal gübre ve ilaçların da çoğunun petrolden üretildiğini unutmayalım. Mısırdan etanol üretirken de enerji kullanıyorsunuz. Bir depo etanolü üretmek için gereken tahılın bir kişinin bir yıllık yiyeceği olduğu hesaplanıyor. Brezilya'daki şeker kamışına dayalı etanol ise enerji hesabında daha iyi ise de yeni tarım alanları açmak için yağmur ormanlarının yok edildiği biliniyor. Bu ise yeni bir felakete gidiş demek. Mısır; hayvan yemi, insan yiyeceği ve mısır şurubu üretiminde kullanılıyor. Etanole giden üretim arttıkça, mısır fiyatı artıyor. Mısır ekim alanı artınca buğday ekim alanları azalıyor. Bu defa buğday fiyatları da artıyor. Mısır, buğday fiyatları artıkça pirinç fiyatları da bundan etkileniyor. Kısacası ABD'nin etanol üretme çabaları sadece büyük şirketlerin bir avuç hissedarı çıkarına çalışan ABD hegemonyasını sürdürebilmek için. Yoksa çevreyi korumak gibi bir amacı yok.

Saman İthali mi?

Bu sene Karsta kuraklık nedeniyle yeterli ot elde edemeyeceklerini gören hayvan yetiştiricilerinin samana 65 kuruş ödemek zorunda kaldıklarını gördük. Dünyada eskiden de kuraklıklar olurdu. Eski medeniyetlerin tahıl stokları yaptıklarını biliyoruz. Ancak 1980 sonrası küreselleşme politikaları ile TMO gibi kamu kuruluşları birçok gelişmekte ve az gelişmiş ülkede ya tamamen özelleştirildi ya da Türkiye'de olduğu gibi zayıflatıldı. Tahıllarda kamu stokları olmayınca, fiyatlardaki artışı tutmak mümkün olamayabilecektir. Bundan önce ABD'li büyük çokuluslu şirketler sonra da ülkemizdeki büyük şirketler yararlanacak. Küresel iklim değişikliğini hafife alan ve önlem almayan bir ülke olarak sonunda saman ve sap ithal etmek zorunda kalmamız acıdır. Samanın özel sektör eliyle ithal edileceğinin açıklanması bu alanda da pek hayırlı bir sonucun çıkmayacağını gösteriyor. Yem darlığı nedeniyle hayvansal ürün fiyatlarının artacağı ileri sürülebilir. Ancak şu an süt ve ürünleri sanayinde ve et sanayinde oldukça yüksek düzeyde bir tekelleşme söz konusudur. Bu durum halen çiftçi eline geçen fiyatların düşük, tüketicinin ödediği fiyatların da yüksek olmasına neden olmaktadır. Bu alanda bir iyileştirme düşünenlerin bu tekelleşmeyi önlemek için de bir şeyler yapmaları gerekmektedir.

Krize karşı ulusal ve uluslararası platformlarda ne gibi önlemler alınmalıdır?

Ülkesel stoklar kadar uluslararası ortak tarım stokları da oluşturulabilir. Çiftçilerin de kooperatifler vb. kuruluşlar aracılığı ile yerel stoklar oluşturmaları konusunda yardıma ihtiyaçları vardır. Ancak ulusal veya uluslararası gıda stokları konusunu, çokuluslu şirketlere hizmet eden bilim çevreleri tartışmak bile istememektedirler. Bu alanda neoliberal dogmalar etkili olmaktadır. Buna karşılık Japonya, Güney Kore ve Çin 2011'den bu yana pirinçte önemli düzeylerde güvenlik stoku oluşturmuştur.

Dünya ticaret örgütü tarımdan elini çekmelidir. Gelişmekte olan ülkeler tarımlarını özgürce geliştirme hakkına sahip olmalıdır. Gelişmiş ülkelerin gıda tekelleri, Dünya Ticaret Örgütü, IMF, Dünya Bankası gibi örgütleri arkasına alarak ülkeleri birbiri ile yarıştırarak ve pazarlarını alabildiğine açarak kendileri için pazarlar yaratmaya çalışmaktadırlar. Bu bütün ülkelerin üreticileri, tüketicileri ve tarım sistemleri için yıkım anlamına gelmektedir. Buna karşı gıda egemenliği kavramını ileri sürmeliyiz. Ülkelerin kendi tarım politikalarını belirleyebilme ve dampingli gelişmiş ülke tarım ürünlerine karşı gümrük vergisi koyma dâhil önlemler alma haklarına engel olunmamalıdır. Tarım ürünlerinde her ülke yeterli kamu stoku yapabilmelidir. Ülkemizde TMO gibi kuruluşların temel gıda ürünlerinde yeterli stoklar yapmasını gerçekleştirecek şekilde önlemler alınmalıdır. Tarım satış ve diğer kooperatiflere ürün alımı için düşük faizli kredi verilmeli. Toprak Mahsulleri Ofisine yeterli alım gücü sağlanmalıdır.

Küresel iklim değişikliğini durdurmak için tarımda da yapılacak şeyler vardır. Endüstriyel tarım küresel ısınmada çok büyük bir paya sahiptir. Yerel üret, yerel tüket anlayışını hâkim kılabilmek için küçük ve orta tarım işletmelerinin yok olmasını önleyecek önlemler alınmalıdır. Bu işletmelerin doğrudan pazarlama veya kooperatif pazarlama sistemleri kurmalarına yardımcı olunmalıdır. Tarımsal desteklemeler küresel şirketlerin hegemonyasını önleyecek tarzda tasarlanmalıdır. İkinci konu ise küresel iklim değişikliğinin orta vadede durdurulamayacağı gerçeği karşısında buna uyum gösterme çabalarının gerekmesidir. Yerel tohumlara önem verme, su hasadı gibi yöntemlerle bunu yapmak mümkün iken 2006 yılında çıkarılan tohum kanunu ile yerel tohumların köylülerce satışına yasak getirildiğini görüyoruz. Hâlbuki bu alanda birçok uluslararası kuruluş ve araştırmacı çok uzun yıllardır agro-ekolojik yöntemlere dayanan tarım sistemi üzerinde yayınlar yapıyor ve ürettiği bilgiyi herkesle paylaşıyor.

Öncelikle kimyasal ilaç ve kimyasal gübre ve ağır makinelerle yoğun su kullanımına dayalı ve çokuluslu şirketlerin hegemonyasındaki endüstriyel tarım sistemine karşı mücadele edilmelidir.

DİMES Genel Müdürü Ozan DİREN:

"Ekonominin Gelişimi İçin Türk Tarımı Desteklenmeli"

Türkiye ve dünyada önemli meyve suyu markaları arasında olan DİMES Meyve Suları, kuruluşundan günümüze Türk tarımının durumunu özetliyor. Tokat'ta başlayan ve bugünlere gelen şirket, kaliteli Türk meyvelerinin en uzak yerlere ihracatını gerçekleştirmede öncü konumda. DİMES Meyve Suları Genel Müdürü Ozan Diren ile şirketin kuruluşu, sektörün durumunu ve Türk tarımını ile gerçekleştirdiğimiz söyleşiyi sizlere sunuyoruz.

SÖYLEŞİ: Şenol ÇARIK

DİMES'in kuruluşunu ve ticari öyküsünü dinleyebilir miyiz?

1943 yılında Bursa Ziraat Okulu'nu bitiren DİMES'in kurucusu dedem Mustafa Vasfi Diren, 1955 yılına kadar Anadolu'nun çeşitli il ve ilçelerinde devlete ait tarım işletmelerinde çalışmış, ardından Yalova ve Amasya'da iki özel sektör işletmesinde görev yapmış, 1958 yılında ise Tokat'a dönmeye karar vermiş. Tokat'taki evini yaparken önce altına şarap için bir havuz yapmış. Ve sadece bir işçi ile 15 ton üzümü sıkıp şarap üretmiş. Ürettiği şarap üzerinde "Tokat" yazan ilk sanayi ürünü, işçi de Tokat'ın ilk SSK'lı işçisi… Türkiye'de endüstriyel anlamda ilk meyve suyunu da 1964'te Mustafa Vasfi Diren üretmiştir. 1984 yılında Tokat'ta 30 bin metrekare arazi üzerinde fabrika yapımına başlandı. 1999'a kadar 15 yıl Tokat'ta yatırımlar hiç durmadı. 2000 yılında artık büyüyecek alan kalmayınca Vasfi Diren'in 1976 yılında DİMES'in ihracat üssü olmasını hayal ederek satın aldığı İzmir Kemalpaşa'daki araziye 2. üretim tesisi yapılması kararlaştırıldı. 2000 yılında tesis çalışmaları başladı ve 8 ay gibi kısa bir zamanda bitti. Kendisi göremedi ama dedem Vasfi Diren'in yıllar önceki hayali gerçek oldu ve 2000 yılının Ekim ayında fabrika faaliyete başladı.

Bugün DİMES İzmir Fabrika meyve suyu sektöründe dünyada örnek gösterilen ilk 10 tesis arasındadır. DİMES'in kuruluşundaki misyonunu

tarıma dayalı misyonunu sürdürmek. Bunu yaparken de bölge halkına ve ülkesinin kalkınmasına omuz vermek. O döneme baktığınızda çiftçiler şeftaliyi, kayısıyı, vişneyi getiriyorlar hale: Halde satılırsa satılır satılmazsa bir gün beklemeyeceği için dökülüyor. Vasfi Bey, vişnenin tarladan çıktıktan sonra 15 gün içinde tüketilmezse bozulacağını ve bunun nasıl önüne geçeceğini düşündü. Amacı meyveleri yıl boyunca tüketmek ve daha uzak yerlere göndermek. Markanın gıda sektörüne girişi bu noktadan doğuyor. Meyve, meyve suyuna dönüştürülebilirse 12 ay boyunca satılabilir ve Tokat'ın vişnesi Japonya'ya, Meksika'ya, Avustralya'ya kadar gönderilebilir mantığıyla yola çıkılıyor. DİMES öncelikle bölgesel bir firma olarak faaliyet gösteriyor. Yani işlediği meyve sularının satışını Karadeniz Bölgesi'nde yapıyor. O zaman ambalajlama sistemi de pek müsait değil. Fakirlik de var, ambalajı bir kerede atma söz konusu değil. Bu durum 1980'li yılların sonuna kadar devam ediyor. Ardından ambalajdaki gelişmeler, Türkiye'nin dışarıya açılma politikası, serbest piyasaya geçişi gibi çeşitli maliyet düşürücü unsurların da ortaya çıkmasıyla DİMES yeni yatırımlar yapıyor. Özellikle kâğıt pakette meyve suları seçildi çünkü bunlar tek kullanımlık ürünler. Nakliyede şişe ağır kâğıdın hafif olması bölgesel firmadan ulusal firmaya yükseliş daha kolay oluyor. Dolayısıyla DİMES bu yatırımı yapıyor ve daha sonra da Türkiye geneli hatta yurtdışında satış faaliyetlerine başlıyor. 1990'lı yılların başında yapılan bu yatırımlarla DİMES, 2000'li yıllara kadar çok hızlı büyüyor. Çünkü o dönemde rekabet yeni yeni başlıyor. Ardından 2000'li yıllarda sadece ürün üretip satmakla bu işin olmadığını pazarlamanın ne kadar önemli bir kavram olduğu ortaya çıkıyor. Böylece satışın yanında pazarlama faaliyetleri de gündeme geliyor. Tarım ve hayvancılık sektörünü geliştirmek için 2003 yılında %75'i DİMES'in, %25'i TİGEM'in olmak üzere Kazova Vasfi Diren Tarım İşletmesi 30 yıllığına kiralanıyor. İşletmede; bağcılık, damızlık sığır yetiştiriciliği gibi çok önemli projelere imza atıyor.

DİMES olarak 1958'den beri "Soframıza koymayacağımız meyveyi işlemeyiz ve kendi çocuğumuza içirmeyeceğimiz meyve suyunu üretmeyiz" felsefesiyle hareket ediyoruz.

Aile işletmelerinin sorunları sizce nelerdir? DİMES'teki aile işletmesi avantajları ve dezavantajları nedir?

Aile işletmeleri genel olarak geleceğe hazırlanmak, yeni lider yaratmak gibi konularda sorun yaşıyor. Buna karşın çabuk karar verebilme, yüksek başarı güdüsü, aile birliğinden doğan "biz" bilincine sahip olmak da aile şirketleri için avantaj sağlıyor.

Genel olarak girişimci aile üyeleri işin pratiğinden geldiklerinden işi çok iyi bilir, üretim ve tüccarlıkta başarılıdırlar. Ancak eğitim eksikliği veya kendilerini profesyonelce yenileyememelerinden dolayı modern yönetim yaklaşımına sahip olunamıyor. Bu durum değişime direncin yüksek olması ve kurumsallaşmada zorluk çekilmesine neden olarak şirket içi dezavantajları oluşturuyor.

Aile vakfınız var mı? DİMES 'anayasası' var mı?

Aile vakfımız yok, DİMES yapacağı destekleri şirket üzerinden gerçekleştiriyor. Bu anlamda özellikle eğitime destek veriyoruz. Doğrudan yaptığımız desteklerin dışında çeşitli vakıflarla da çalışma yürütüyoruz.

Diren anayasası var. Şirketle ilgili birçok konu aile anayasasında aile bireyleri tarafından tartışılıyor.

Türk meyve suyu sektörünün durumunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Türkiye ürettiği 16,3 milyon ton meyve ile dünya üretiminde 6. sırada ve dünya meyveleri üretiminin yaklaşık %3'ünü karşılıyor. Türkiye meyve suyu sanayisi, ülkemizin tarıma el verişli konumu, ihraç günücü arttıran özel konumu, iklimsel olanakları, genç nüfusu, ekonomideki gelişmelere paralel olarak artan alım gücü, gelişen dinamik iç pazarı açısından birçok avantaja sahip. Bu avantajların açtığı fırsat kapıları doğru şekilde kullanabilirse, bu alandaki fırsat ve potansiyeller ülke ekonomisinin gelişmesine çok ciddi katkıda bulunacaktır.

Sektörde yaşanan en önemli sorunlardan biri hammadde kısıtı yani yeteri miktarda kaliteli meyve tedarik edilememesi. Bunun için uygun teşviklerle büyük ölçekte meyve bahçeciliğinin desteklenmesi gerekiyor. DİMES olarak tarıma dayalı sanayide kullanılan hammadde sorununa çözüm getirmek için 1995 yılında Tokat'ta oluşturulan meyve fidanlığında çiftçilere her yıl ortalama 200 bin adet serfitikalı meyve fidanı dağıtıyoruz. Üstlenmiş olduğumuz bu projeyle üretimde daha kaliteli meyvelerin kullanılmasının dışında toprak erozyonu ve göçün önlenmesi açısından da büyük önem taşıyor.

Peki, Türkiye'deki Süt sektörünün durumu nasıl görüyorsunuz?

Türkiye'de süt sektörü biraz daha serbest rekabet altında kalması lazım. Çok fazla müdahale edildiğinde iki önemli kesimden biri sıkıntı yaşıyor. Süt fiyatlarını yükselttiğinizde tüketici için sıkıntı yaratıyorsunuz. Süt fiyatları düştüğünde de üretici için sorun yaşanıyor. Dolayısıyla bunun orta vadede kendi içinde dengelenmesine fırsat tanınmalı. Aksi takdirde halk içinden bir grup kar ederken diğer grup zarar ediyor. Süt fiyatlarının yükselmesi tüketimi düşürüyor ki süt temel bir besin maddesi, diğer yandan fiyatın düşmesi de insanların süt veren ineği kesip yok etmesine sebep oluyor.

Sizce küreselleşen ekonomide Türk işadamları kendilerini geleceğe nasıl hazırlamalıdır?

Küreselleşen ekonomide en önemli şey bulunduğunuz alana hâkim olmak. Çok alana girip çok iş yapmaktan ziyade az iş yapsanız bile işinize hâkim olmanız gerekiyor. İkinci olarak da çalışanlarınız ve ekibiniz çok önemli. Entelektüel sermayeyi çekecek bir şirket olanız lazım. Bunların dışında yurtdışında özellikle yurtdışında iş yaparken iş

yaptığınız pazarı anlamanız gerekiyor.

Türk özel sektör sermaye birikimi sizce sağlandı mı? Yoksa hala tasarruf açığı var mı?

Özel sektör sermaye birikimini sağlamadı, hala kesinlikle tasarruf açığı var. Kredi kullanımı ve borçlarda bunu gösteriyor. Fakat kaynakları daha iyi kullanma durumunuz mümkün olabilir. İnşaat vs. gibi Sektörler yerine tasarruflarınızı daha çok üretim yapacak alanlara yatırmamız lazım. Bu bize biraz daha çabuk geri dönüşüm sağlar. Dolayısıyla tasarruf açığı olmakla birlikte tasarrufların en iyi şekilde kullanılıp kullanılmadığı da tartışılabilir konu.

Doğanın tahrip edilmesinin ne gibi sonuçları olacak?

Yaşanacak başka bir dünya şimdilik yok. Dolayısıyla tahrip edilmemesi lazım. Meyve suyu sektörü bu anlamda zaten doğadan beslenen bir endüstri. O yüzden biz de DİMES olara üzerimize düşenleri yapıyoruz. Özellikle yenilebilir kaynakların artmasını sağlıyoruz. Karbon ayak izimiz negatif. Ürettiğimiz her paket meyve suyunda aslında karbon salınımını azaltan endüstriyel bir yapımız var diyebiliriz.

Türkiye tarım ve hayvancılığa gerekli önlemi veriyor mu?

Veriyor, daha da vermesi lazım. Çünkü Türkiye'nin yaptığı ihracatta tarım ve hayvancılık ihracatının tamamı Türkiye'den çıkıyor. Ancak otomotiv sektörüne bakıldığında sadece işçilik bizden çıkıyor, üretimini yapmıyoruz sadece monte edip ihraç ediyoruz. Oradan da Türkiye'ye para kalmıyor hatta eksi bile veriyoruz. Ama meyve suyunda 100 milyon dolarlık ihracatın 90 milyon doları Türkiye'ye gelir olarak geliyor. Türkiye'de belki 5 milyar dolarlık ihracat yapıyoruz ama 6 milyar dolarlık da ithalat yapıyoruz. Dolayısıyla eksiye düşüyoruz.

Cari açık finansmanın, tüketim ekonomisinde büyümeyi sağlamasına ne diyorsunuz?

Cari açık önemli sorun ancak kısa vadede çözülecek bir sorun olmaktan çıkmış durumda. Bunun çözümü için Türkiye'ye doğrudan sermaye çekmek dışında yani Türkiye'den para çıkmayacak paranın buraya girmesi dışında bir çözüm yok. Dolayısıyla özelleştirme bunun bir parçası olabilir, yabancıların mülk edinmesi de olabilir başka bir şey de olabilir ama cari açığı buraya paranın gelip kalması dışında hiçbir şeyle kapatma şansınız yok. Bu doğrultuda sürdürülebilir değil. Cari açık olacak mı diye baktığınızda maalesef olacak. Eğitimimiz olması lazım, kaliteli işçimiz olması lazım, katma değer yaratacak lisansımız, ar-gemiz olması lazım. Bizim bu anlamada bünyemizde bulunan bir Ar-Ge firmamız var. Diren Dimak Makine olarak faaliyet gösteriyor. Dimak olarak yapmaya çalıştığımız hereksin yapmadığı, hereksin ilgi duymadığı, genelde piyasada olmayan yeni teknolojilerin kullanılmasına yönelik makineli imalatlar.

Tüketim ekonomisinin büyümeyi sağlaması konusunda bir yanda endişe verici, diğer yandan da bugünün zor rekabet koşulları dünya krizini ortaya koyduğumuzda da tüketimin daraltılması birçok şirketin ayakta kalmasını zorlaştıracak bir olgu. Burada bir seçim yapmak gerekiyor. İthalatı kısma tedbirlerine paralel tüketim ekonomisi yaratmak aslında en doğrusu. Ama burada tabi devletin eli kolu biraz bağlı. Çünkü uluslararası ticaret anlaşmaları var. Tüketimin daraltılmasına yönelik çalışmalarda birçok şirketin de sonu olabilir ki bu da ülkede işsizlik yaratabilir.

Verdiğiniz bilgiler için ve bu keyfili söyleşi için size çok teşekkür ederim.

Ben de sizlere çok teşekkür ederim.

İhracatı KOBİ'ler Sırtladı

Geçen yıl ihracatın yüzde 59,6'sını KOBİ'ler gerçekleştirdi. Dış ticarette sanayi sektörü ilk sırada yer aldı. Geçen yıl ihracatın yüzde 59,6'sını Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler (KOBİ) gerçekleştirdi. Dış ticarette sanayi sektörü ilk sırada yer alırken, sanayici girişimlerin ihracatının yarısı AB'ye yapıldı. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2011 yılına ait Girişim Özelliklerine Göre Dış Ticaret İstatistikleri'ni yayımladı.

Buna göre, 2011 yılında 52 bin 495 girişim ihracat, 63 bin 351 girişim ithalat yaptı. İhracatın yüzde 59,6'sı 0-249 çalışanı bulunan ve KOBİ olarak değerlendirilen girişimler tarafından gerçekleştirildi. İthalatın ise yüzde 39,9'u KOBİ'ler tarafından yapıldı. İhracatta 0-9 kişi çalışan mikro girişimlerin payı yüzde 15,2 olurken, yüzde 25,7'si 10-49 kişi çalışan küçük ölçekli girişimler, yüzde 18,7'si 50-249 kişi çalışan orta ölçekli girişimler ve yüzde 40,2'si de 250 ve daha fazla çalışanı olan girişimler tarafından gerçekleştirildi.

İthalatın yüzde 60'ı 250 ve daha fazla çalışanı bulunan büyük girişimler tarafından yapılırken, 0-9 kişi çalışan mikro ölçekli girişimlerin payı yüzde 6,5, 10-49 kişi çalışan küçük ölçekli girişimlerin payı yüzde 15,3 ve 50-249 kişi çalışan orta ölçekli girişimlerin payı da yüzde 18,2 oldu.

Dış ticarette sanayi sektörü ilk sırada

Girişim ana faaliyetleri esas alındığında ihracatın yüzde 59,4'ü, ithalatın ise yüzde 52,9'u sanayi sektöründe faaliyet gösteren girişimler tarafından yapıldı. Ana faaliyeti ticaret olan girişimlerin ihracattaki payı yüzde 36,5, ithalattaki payı ise yüzde 32,5 düzeyinde gerçekleşti.

Sanayi sektörü ihracatının yüzde 63,6'sı 250 ve daha

fazla çalışanı bulunan büyük girişimler tarafından yapıldı.

Ticaret sektörünün ihracatında ise yüzde 46,8 payla 10-49 kişi çalışan küçük ölçekli girişimler en yüksek paya sahip oldu. Sanayi sektörü tarafından yapılan ithalatta yüzde 74,3 payla 250 ve daha fazla çalışanı bulunan büyük girişimler, ticaret sektörü tarafından yapılan ithalatta ise yüzde 30,6 payla 10-49 kişi çalışan küçük ölçekli girişimler ilk sırada yer aldı.

Sanayici girişimlerin ihracatının yarısı AB'ye

2011 yılında, ana faaliyeti sanayi olan girişimlerin ihracatının yüzde 49,8'i AB ülkelerine, yüzde 17,4'ü de Yakın ve Orta Doğu ülkelerine yapıldı. AB ülkelerine yapılan ihracatın yüzde 64'ü sanayi, yüzde 33,7'si ticaret sektörü tarafından gerçekleştirildi.

Ana faaliyeti sanayi olan girişimler, ithalatının yüzde 41,2'si AB'den, yüzde 17,7'si Diğer Asya ülkelerinden, yüzde 12,9'unu AB üyesi olmayan Avrupa ülkelerinden yaptı. Ana faaliyeti ticaret olan girişimlerin en çok ithalat yaptığı ülke grupları sırasıyla AB (yüzde 41,1), diğer Asya (yüzde 34,3) ve AB üyesi olmayan Avrupa ülkeleri (yüzde 9) oldu.

Sanayi ürünleri ihracatının yüzde 60,8'ini sanayici yaptı

Geçen yıl sanayi ürünleri ihracatının yüzde 60,8'ini ana faaliyeti sanayi olan girişimler, yüzde 35,6'sını ise ana faaliyeti ticaret olan girişimler gerçekleştirdi. Ana faaliyeti sanayi olan girişimlerin yaptığı ihracatın ise yüzde 95,6'sı sanayi ürünleri, yüzde 2,2'si tarım ürünleri oldu.

Sanayi ürünleri ithalatının girişim ana faaliyetine göre yüzde 50,6'sı sanayi, yüzde 39,8'ini ticaret ve yüzde 9,6'sı diğer sektörler tarafından yapıldı. Ana faaliyeti sanayi olan girişimlerin yaptığı ithalatın yüzde 72,9'unu sanayi ürünleri, yüzde 15'ini madencilik ürünleri ve yüzde 4,1'ini ise tarım ürünleri oluşturdu.

2011 yılında ihracatın yüzde 46,4'ünü 100 girişim, ithalatın ise yüzde 50'ini 50 girişim yaptı. En çok ihracat yapan 5 girişim toplam ihracatın yüzde 16,8'ini, en çok ithalat yapan 5 girişim ise ithalatın yüzde 24,5'ini gerçekleştirdi.

İhracatta ilk 5 girişimin sanayi sektöründeki payı yüzde 18,7, ticaret sektöründe yüzde 13,8 oldu. İthalatta ilk 5 girişim sanayi sektöründe yüzde 22,4 paya sahipken, bu pay ticaret sektöründe yüzde 11,8 oldu.

Girişimlerin yüzde 47,6'sı bir ülkeden ithalat yaptı

Geçen yıl 23 bin 695 girişim tek ülkeye ihracat yaparken, 8 bin 772 girişim 2 ülkeye, 9 bin 799 girişim ise 3-5 ülkeye ihracat yaptı. 20 ve üzerinde ülkeye ihracat yapan girişim sayısı 2 bin 183 iken, bu girişimler ihracatın yarısından fazlasını (yüzde 58) gerçekleştirdi.

2011'de bin 207 girişim 20 ve daha fazla ülkeden ithalat yaptı. Bu girişimlerin ithalatı, toplam ithalatın yüzde 55,2'sini oluşturdu. 2011 yılında 30 bin 135 girişim tek ülkeden (toplam girişimlerin yüzde 47,6'sı), 10 bin 598 girişim 2 ülkeden, 11 bin 896 girişim ise 3-5 ülkeden ithalat yaptı.

Prof. Dr. Cihan DURA:

AKP Halkın Nesi Var Nesi Yok Satmakta Kararlı!

Dünya ekonomik krizlerden kurtulamıyor. ABD hangi önlemi alacağını bilemez durumda, uzak olmayan bir gelecekte süper güç konumunu da yitirebilir. AB'nin yalnız ekonomik değil, siyasal geleceği de belirsiz... Bütün bunlar neyin işareti? Pazar ekonomisinin, neoliberal küreselleşmenin iflasının işareti... Devlet müdahalesi yeniden gündemde, hatta birçok ülkede türlü şekillerde uygulamasına bile geçildi. Peki, Türkiye'de ne oluyor? Türkiye'de "herkes gider Mersin'e, biz gideriz tersine!" Hükümet tınmıyor: Varsa yoksa kapitalist uygulamalar, tek bir geri adım atmıyor, örneğin özelleştirme politikasından... Neden? Çünkü mecbur, birtakım güçlere karşı taahhüt altına girmiş; çünkü hayat damarı özelleştirmelere bağlı, satacak ki iktidarının damarlarına bir parça kan yürüyecek, boş kasalar para görecek, açıkları kapatacak. İşte bu demode ve süflî anlayışladır ki AKP hükümeti son aylarda da boş durmadı: Yeni satışlar, ihaleler yaptı, yeni yasal düzenlemeler getirdi.

I) SATIŞ VE İHALELER!

A) Birinci olarak, bir zamanlar ulusal gurur kaynaklarımızdan biri olan PETKİM'in %10.32 hissesini, blok satışla 168,5 milyon dolar karşılığında Azerî kuruluşu SOCAR'a sattı. SOCAR'ın PETKİM'deki payı %61.35'e yükselirken, devletimiz PETKİM'den tamamen çıkmış oldu. Tesis 2005'te açılmıştı sözde halka[i]; yüzde 51'i blok satış yöntemiyle özelleştirilerek, 2 milyar dolar karşılığında Socar-Turcas-Injaz'a satılmıştı.

PETKİM petrokimyasal ara ve nihai ürünler üretip satıyor. Tesisin pazar payı yüzde 26, çalışan sayısı 2600 civarındadır.

B) İkinci olarak, AKP iktidarı özelleştirme sürecinin ilk aşaması olarak yeni ihaleler açtı. Bunlardan en "yürek yakan"ı, Haydarpaşa Gar ve Limanı Dönüşüm Projesi ihalesidir. Bu tarihî eserin özelleştirilmesi, yaklaşık 8 yıldır tartışılıyordu. Yaktılar, yıktılar, lobi yaptılar, sonunda muratlarına erdiler. İhale Özelleştirme İdaresi Başkanlığı (ÖİB) tarafından gerçekleştirilecek.

C) TEKEL'in sigara bölümünü AKP hükümeti bir İngiliz-Amerikan şirketine (BAT) satmıştı. İçki bölümü ise Amerikalıların oldu. Bir zamanların en güçlü kamu işletmelerinden biri olan TEKEL, millî ekonomimize Atatürk'ün armağanı idi.

Öyle görülüyor TEKEL'in varlıklarını sat sat bitiremiyorlar. Parça parça edilerek kurda kuşa yem edilen bu kuruluşun İstanbul Paşabahçe'deki eski içki fabrikasında bulunan taşınmazlar ve üzerindeki binaların satışı ile iskele-rıhtım ve dolgu alanının 49 yıllık kullanma izninin devri için de ihale açıldı. İhalede beş şirket teklif verdi. İşte halkın mülkü üzerine mal bulmuş mağribî gibi üşüşen bu şirketlerin adları: Özyazıcı İnşaat Elektrik, Torunlar Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı, Fernas İnşaat, Asitane Gayrimenkul Geliştirme ve Turizm, Siyahkalem Mühendislik.

Yeri gelmişken vurgulamadan edemeyeceğim, TEKEL'in tapusunun bir yabancı şirkete teslimi aslında asırlık bir planın sonucudur, tabiî bizim de plansızlığımızın… Kanıtı -bir gazete haberi olan- aşağıdaki belgede buluyoruz:

"British American Tobacco'nun (BAT) Yönetim Kurulu Başkanı Jan de Plessis, şirketin 30 Nisan 2008'de Londra'da düzenlenen yıllık toplantısında yaptığı konuşmada, TEKEL ihalesiyle ilgili bir ayrıntıyı açıkladı. BAT firmasının internet sitesinde yayınlanan konuşmaya göre Plessis, BAT çalışanlarına Türkiye'yle ilgili şu örneği anlattı:

'Sabır ve uzun vadeli hedeflerden bahsederken, arşivlerimizden çıkan 1932 yılında yapılan bir Yönetim Kurulu tartışmasını bilmek isteyeceğinizi düşündüm. Burada BAT'ın yaptığı bir teklifi, tartışma tutanaklarından tırnak içinde aktarıyorum: 'Yıllık gideri 10 bin pound olan Türk Tütün tekelinin idaresini üstlenmeliyiz'. O tarihte bunun tatmin edici bir anlaşma olacağı düşünülüyordu. Bence yaptığımız modern anlaşma daha iyi ve her ne kadar bazı şeyler daha pahalı olsa bile kesinlikle 76 yıl beklemeye değer...'

Plessis, TEKEL'i 860 milyon İngiliz pound'uyla satın aldıklarını ve bunun, Türkiye sigara pazarındaki paylarını beşe katlayacağını belirtti. Plessis, Türkiye'deki yatırımlarının uluslararası markalarını genişletmek için daha güçlü bir platform oluşturacağını da bildirdi" Bu gözlemden şu önemli bulguyu elde ediyoruz: BAT, TEKEL'i satın almayı ta 1932'de planlamış, 76 Yıl sonra hedefine ulaşmış. Atatürk zamanında başaramadığını, Recep Tayyip Erdoğan ve Abdullah Gül zamanında başarmış.

D) Özelleştirmelerin devam ettiği bir diğer alan da elektrik üretim santralleri... Bu kapsamda Enerji Bakanlığı Müsteşarlığı Nisan 2012 başında öncelikli dört termik üretim tesisinin özelleştirileceğini açıkladı. Bu tesisler şunlar: Hamitabat (1,120 MW), Soma A-B (1,034 MW), Çan (320 MW) ve Seyitömer (600 MW).

Kütahya'daki, linyitle çalışan Seyitömer Termik Santrali'nin özelleştirilmesi için Yüksek Planlama Kurulu kararı hazırlanmış, ihale için hazırlıklar başlatılmıştı.

E) Nihayet, köprü ve otoyol özelleştirmesine de başvurular yapıldı. Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın gazetelere verdiği ilana göre 2000 kilometre otoyol ve 2 köprü; işletme hakkının verilmesi yöntemiyle, tek paket halinde özelleştiriliyor.

II) YASAL DÜZENLEMELER!

AKP iki ulusal servetimizi daha yerli veya yabancı özel şirkete devretmek için yasal girişimleri başlattı, biri bor madeni, diğeri demiryolları… Yaptığı yasal düzenleme ile özelleştirme uygulamasında hükümetin yetkisini genişletti, yargıyı dışlama (bypass) yoluna gitti.

A) Bor madenleri uzun süredir yorum ve tartışmalara konu oluyordu. Tartışmanın merkezini, bor rezervleri bakımından dünya çapındaki üstünlüğümüzle bu madenin kullanım yelpazesinin genişliği ve önemi oluşturuyordu. AKP iktidarı bu, durur mu sonunda ona da el attı. Bor madenlerinin özel sektöre devrini

sağlayacak bir yasa taslağı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından, Bakanlar Kurulu'na sunuldu. Taslağa göre, mülkiyeti devlette kalmak kaydıyla, bor madeninin üretimi ve zenginleştirilmesi, ihale yoluyla üçüncü şahıslar tarafından yapılabilecek. Başka bir deyişle, daha önce yapılan Türk Telekom ve TEDAŞ Elektrik Dağıtım şirketleri özelleştirmelerine benzer şekilde, mülkiyeti devlette kalmak şartıyla bor madenlerinin arama, üretim ve pazarlanması özel sektöre devrediliyor.

Bor madenleri bilindiği gibi Eti Holding tarafından işletiliyordu. Bu kuruluş 2001 yılında blok olarak özelleştirilmek istendiyse de, kamuoyunun baskısı üzerine geri adım atıldı. Şimdi sıkı durun: O yıllarda AKP de, bugünkü iktidar, bor madenlerinin özelleştirilmesine şiddetle karşı çıkıyordu! Peki şimdi? Bizzat kendisi özelleştiriyor! Neyle açıklayacağız çelişkiyi? Bizim siyasetçilerimizin genellikle, bir dava sahibi olmadıkları gerçeği ile, fikir ve inançtan çok menfaat ve ikbal kaygısıyla hareket ettikleri gerçeği ile elbette… Bunun çok bilinen, zaman zaman hatırlatılan bir örneğini de zikretmeden geçemeyeceğim: Muhalefet saflarında iken, Türkiye'nin AB üyeliğine şiddetle karşı çıkan Abdullah Gül; iktidar olunca, derhal saf değiştirerek birinci sınıf AB savunucusu kesilmişti. Ne diyebilirim ki? Atatürk'ün üzerinde çok durduğu sosyal ahlak eksikliği Türkiye'nin gerçekten temel sorunlarından biridir.

Türkiye Maden-İş Sendikası Yönetim Kurulu'nun, hükümetin bor girişimi hakkındaki bir açıklamasını okudum Evrensel'de (16.3. 2012), buraya almamak olmaz, şöyle deniyor: Bor madenleri millî servettir, Türkiye'nin gözbebeğidir, özelleştirilmesine izin verilmemesi gerekir. Ülkemiz bor rezervi açısından dünyada birincidir. Eti Maden'e bağlı bor işletmeleri; dünya bor rezervlerinin yüzde 73'ünü elinde bulunduruyor, dünya bor talebinin yaklaşık yüzde 40'ını karşılıyor. Yıllık 2 milyon ton civarında gerçekleşen bor ihracatı ekonomimize yaklaşık 850 milyon dolar gelir sağlamaktadır. Ne var ki getirilen değişiklikle bor ürünleri işletmelerinin yerli veya yabancı şirketlere devrinin yolu açılmış oluyor. Bor madenlerimizin özel sektöre uzun vadeli taahhütlerle verilmesi, dünya lideri olabileceğimiz bir sektörde uzun yıllar süren çabalar sonucunda elde ettiğimiz etkinliği olumsuz yönde etkileyecektir."

ABD'nin küresel şirketlerinin Türkiye'nin bor yataklarında gözü vardır. Benim tahminim odur ki uzun vadede esas hedef bor madenlerinin yabancı şirketlere, büyük olasılıkla ABD şirketlerine satılmasıdır. Mevcut düzenlemede, tepki olmasın diye yumuşak ifadeler kullanarak kamuflaj yoluna gidiyor AKP iktidarı.

B) Olamaz, yapamazlar derken, sonunda demiryolları da AKP'nin özelleştirme saldırısının kurbanı oluyor: Serbestleştiriliyor, sözde rekabete açılacak hava yolu taşımacılığında olduğu gibi... Devlet Demiryolları Genel Müdürü Nisan başında şöyle açıkladı girişimlerini: "Demiryolu sektörünü serbestleştirmek istiyoruz. Kanun bir iki ay içinde Meclis'e gelecek. Hem iç rekabet canlanacak hem kullanıcılara daha etkin ve kaliteli hizmet sunulacak, hem de demiryollarının hazine üzerindeki yükü azaltılacak. THY'yi örnek alıyoruz. Türk Tren AŞ adlı yeni bir demiryolu şirketi kuracağız." Görüyorsunuz, ileri sürülen gerekçeler, hep aynı ve ağızlarda pelesenk olmuş bayat gerekçeler: Rekabet canlanacak, daha kaliteli hizmet sunulacak, hazine üzerindeki yük azalacak… Oysa özelleştirmenin hakikî amacı, kamunun cüzdanını açıp, serveti halktan özel şahıslara aktarmaktır. Bu söylenmez, buna atıf yok tabii... Yine kamuflaj yapılıyor. Başbakan Margaret Thatcher (1979-1990) zamanında İngiltere'de de demiryolları özelleştirildi, öyle sorunlar çıktı ki yaptıklarına yapacaklarına bin pişman oldular.

Demiryollarının özelleştirilmesi ile ilgili olarak Ulusal Strateji Merkezi (USMER) İstanbul Başkanı Haluk Dural'ın bir yorumuna başvurmamız faydalı olacak, şöyle yazıyor: Margaret Thatcher' (Taçı)'nın başbakanlığı döneminde İngiltere'de özelleştirme yapıldı. Ne var ki özel sektör sadece kârlı hatlara yatırım yaptığından, demiryollarında yeniden kamulaştırmaya gidildi.

Öte yandan, bu konuda asıl çarpıcı örnek Arjantin örneğidir. Toplam 38 bin km olan demiryolu ağı 90'lı yıllarda yapılan özelleştirmeler sonucu, 9 bin km'ye kadar düştü. Sebep yine aynı: Özel sektörün yalnızca kâr güden yatırımları... Arjantin demiryollarının 30 bin km'si tarım ve hayvancılık yapılan bölgelerdeydi. Oralarda yaşayan insanlar demiryolu ulaşımının kalkmasıyla birlikte yerlerini terk etmek zorunda kaldı. Dünyanın en büyük et üreticisi olan Arjantin et ithal eden bir ülke durumuna düştü[i]. Demiryollarının özelleştirilmesi halinde Türkiye'de de olacak olan budur. Ayrıca demiryolu ağının geniş olması askerî bakımdan da önemlidir. Çünkü, büyük çaplı askerî birlik kaydırmaları demiryoluyla yapılır. Özelleştirme Türk ordusunun ülke içindeki hareketini zorlaştıracaktır.

C) AKP iktidarı; günümüzde artık bütün sakıncaları ortaya çıkmış olan özelleştirmeden vazgeçmek bir yana, bu yanlış uygulama ile ilgili hareket alanını daha da genişletme çabası içinde. Nitekim Nisan sonunda, çok kritik bir yasayı daha Meclis'ten geçirdi. Görüşme aslında bazı üst kurul başkanlarının görev sürelerini düzenleyen yasa ile ilgiliydi. Bir gece yarısı harekâtıyla ve son dakika önergesiyle özelleştirme ile ilgili bir düzenlemeyi de yasalaştırıverdiler. Özetle, şu imkânı elde etti hükümet: Bakanlar Kurulu, özelleştirme uygulamalarına yönelik olarak açılan davalarda bundan böyle yargı kararını

uygulamayabilecek. Yetki "ihaleyi kazanan yatırımcıya tesisin devrinin ardından iptal kararı verilmesi sebebiyle oluşacak fiili imkânsızlık karşısında geri dönülemez bir yapının ortaya çıkması durumu"na bağlanıyordu. Başka bir deyişle, yargının özelleştirme ihaleleri hakkında verdiği kararlar artık yok sayılıyor, son söz Bakanlar Kurulu'na bırakılıyordu. Türkçesi icra "yargıya müdahale" ediyor, "yasal bir ambalaj"la hukuk "bypass" ediliyordu.

Çok önemli bir noktayı daha belirtmeden, konuyu kapatmayalım: Söz konusu yasa, bir grubu çok yakından ilgilendiriyor: Albayraklar… Bu grup Mayıs 2003'te Balıkesir SEKA Kağıt Fabrikası'nı sadece 1.1 milyon dolara satın almıştı. Oysa yaklaşık 1800 dönümlük arazisi, 185 lojmanı, sosyal tesisleri ve diğer varlıkları ile, özelleştirme ihalesi öncesi, Balıkesir SEKA'ya 51 milyon dolar değer biçilmişti. Tesis ihaleye tek başına katılan Albayraklar'a Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun onayıyla Haziran 2003 tarihinde devredildi. Ancak Bursa 2. İdare Mahkemesi Temmuz 2003´te, satılmasında kamu yararı ve özelleştirme amacına uygunluk bulunmadığı gerekçesiyle yürütmeyi durdurma kararı almış, sonra da iptal kararı vermişti. Karar temyiz edildi. Diğer yargı organları da Balıkesir SEKA'nın iadesi için tam beş karar almıştı. Ancak o tarihten bu yana, yani 9 yıldır Balıkesir SEKA, geri alınamadı. Söz konusu yasa ile iktidar hem mahkemelerin kararlarını geçersiz kıldı, hem de Yargı'nın yetkisini kendi üzerine aldı. Aynı zamanda Albayraklar grubunu da ihya etmiş oldu. Bu grubun, AKP'nin yarı resmî yayın organı olan Yeni Şafak gazetesinin sahipleri, Başbakan'ın damadının da holdingin "CEO"su olduğunu eklemekte fayda var sanırım.

Yurttaş Borcunu Borçla Kapatıyor

Yurttaşın kullandığı tüketici kredileri son beş yılda yüzde 154 oranında artışla 172 milyar TL'ye ulaştı. Günü kurtarma peşindeki yurttaşa "ilaç" olan bankaların kredili mevduat hesapları da aynı dönemde ikiye katlandı. Kredi kartı borçları ise beş yılda iki katından fazla artış göstererek 58 milyar TL'yi aştı.

İstanbul Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası'nın (İSMMMO) "Tüketici Kredileri ve Borçların Türkiye Panoraması" adlı raporuna göre yurttaş kısa vadeli nakit sıkıntısına çareyi "Banka kredisi, kredi kartı, kredili mevduat hesabı"nda buldu. Başını sokacak ev hayalindeki kesimler ise, ortalama 10 yıllık geleceğini ipotek altına sokarak kullandığı kredilerle son beş yılda konut kredilerini adeta patlattı. Otomotiv kredilerinde görece düşük rakamlar gerçekleşirken genel eğilim "acil nakit çözümleri ve zorunlu konut ihtiyacı" olarak belirdi.

"Tüketici Kredileri ve Borçların Türkiye Panoraması" adlı rapora göre yurttaşların kullandığı toplam tüketici kredileri son beş yılda yüzde 154 oranında artışla 172 milyar TL'ye ulaştı. Günü kurtarma peşindeki yurttaşa "ilaç" olan bankaların kredili mevduat hesapları ise aynı dönemde ikiye katlanarak 4 milyar TL'yi geçti. Alış-verişten ziyade artık nakit ihtiyacının vazgeçilmez öğesi haline dönüşen kredi kartı borçları ise beş yılda iki katından fazla artış göstererek 58 milyar TL'yi aştı.

"Tüketici Kredileri ve Borçların Türkiye Panoraması" raporuna göre tüketici kredilerinde ve kredi kartı kullanımında son yıllarda çok yüksek oranlı artışlar yaşandı. Tüketici kredisi artış oranları, ekonominin genel büyüme trendinin de üzerinde gerçekleşti. Tüketici kredileri kullanımında 2008 yılında, yüzde 22.9, 2009'da 12.3, 2010'da 38.4, 2011 yılında da yüzde 30.5 artış olurken, tüketici kredilerinin 2007'nin 4. çeyreği ile 2012'nin 1. çeyreği arasındaki dönemde toplam artış oranı yüzde 154.1'e yükseldi.

2007'nin son çeyreğinde kullanılan tüketici kredisi tutarı 67.6 milyar TL iken, bu rakam 2012 yılının mart ayı sonunda 171.8 milyar TL'ye ulaştı.

Enflasyonun aynı dönemde yıllık ortalama yüzde 8-10 aralığında arttığına, büyüme ortalamasının ise yüzde 5-8 aralığında seyrettiğinin vurgulandığı raporda tüketici kredisi kullanımında yıllık ortalama yüzde 30'u aşan bir büyüme gerçekleştiğine işaret edildi."

Rapora göre; bankaların "diğer tüketici kredileri" adı altında sınıflandırdığı krediler, yurttaşın "acil ihtiyacım için kullandım" dediği krediler.

Diğer tüketici kredilerinin

artış oranı son 4 yılda sırasıyla yüzde 32, 14, 42 ve 38 düzeyinde. Diğer tüketici kredilerinin 2007-2012 arasındaki dönemde toplam artışı yüzde 205 seviyesinde. Bu kalem adı altında kullanılan kredi tutarı da 2007'deki 29 milyar TL'den 2012'de 89 milyar TL'ye yükseldi.

Yine "acil ihtiyacım için kullandım" denecek bir başka kredi türü ise kredili mevduat hesabı oldu. Rapora göre 2008 yılında yüzde 33 oranında artış gösteren bu kalemde kullanılan krediler, 2010 yılında yüzde 6 ve 2011 yılında yüzde 33 artmış durumda. Aynı dönem itibariyle bu kredilerin toplam tutarı 2 milyar TL'den 4 milyar TL'ye ulaşırken artış oranı da yüzde 100'ü geçti.

Rapora göre; tüketici için ve belki de en önemli en çabuk ulaşılan kredi kaynağı, kredi kartları kullanımı oldu. Bireysel kredi kartları kullanımı toplumsal felakete döndü. Hemen her gün, "kredi kartı borcu yüzünden" yaşanan felaket haberlerine dikkat çekilen rapora göre; 2007'nin son çeyreğinde 27 milyar TL olan toplam bireysel kredi kartı borcu, 2012'nin mart sonu itibariyle 58 milyar TL'yi aştı. Bu dönemdeki artış yüzde 114'ü buldu. Bu dönemde yıllık kredi kartı kullanım artış hızı sırasıyla yüzde 25, yüzde 8, yüzde 19 ve yüzde 27 oldu.

"Tüketici Kredileri-Borçlar ve Türkiye Panoraması" adlı İSMMMO raporuna göre, konut kredileri son beş yılda adeta şahlanırken, araba kredisine olan talep yalnızca yüzde 20 düzeyinde arttı.

Konutta özellikle "başımı sokacak bir evim olsun" düşüncesi ile yapılan kredi talebiyle 2007 yılında 32.3 milyar TL olan tutar 2012'nin mart sonu itibariyle de 75.4 milyar TL'ye yükseldi.

Rakamlar tüketici kredileri içerisinde yer alan ipotekli konut kredilerinin hacminde çok önemli artışlar meydana geldiğini de gösteriyor. Neredeyse her iki tüketici kredisinden biri konut kredisi niteliğini taşıyor.

Konut kredisi kullananlar ise genelde 10 yıllık sürede gelirlerinin bir bölümünü ipotek altına sokmuş bulunuyorlar. Raporda bu sürenin uzunluğuna da dikkat çekilerek, bu dönemde ekonomide yaşanacak dalgalanma, istikrarsızlık veya olumsuz bir seyrin, büyük bir felakete kapı aralayacağı uyarısı yapılıyor.

İSMMMO Başkanı Yahya Arıkan rapora yönelik değerlendirmelerde bulundu. Arıkan, "Bir yandan artan işsizlik, bir yandan ücret zammı alamayan ya da enflasyonun altında alabilen vatandaşların sayısı artıkça, borcun borçla kapatılması eğilimi hızlanıyor. 15 milyon ücretli-yevmiyeli, işçi-memur, sayıları 10 milyona ulaşan emekli kesim için geçim şartları biraz daha zorlaştı. Herkes günü kurtarma peşinde nakit ihtiyacını gidermeye çalışıyor" diye konuştu.

Haneye giren gelirin daha da azalması halinde, bugün anketlere göre her dört kişiden birinin kredi kartı borcunu ödeyemediği bir konjonktürde tablonun daha da kötüleşmesinin kaçınılmaz olacağı uyarısında bulunan Arıkan şöyle devam etti: "İhtiyaç kredisindeki büyük artış, borcun borçla kapatıldığının kanıtı. Konut ve ihtiyaç kredisindeki şahlanışa karşılık taşıt kredisine iştahın kesik olması ise düşündürücü."

8 Bin Yeni Milyonerimiz Oldu!

Türk bankacılık sisteminde yurtiçi ve yurtdışı yerleşiklerden oluşan 51 milyon 590 bin hesapta tutulan mevduat Haziran ayı itibariyle 718 milyar 791 milyon TL'ye ulaştı. Mevduatın yarısı yaklaşık 51 bin adet milyoner hesabında tutulurken, 10 bin TL'ye kadar olan 49.2 milyon adet hesapta saklanan 34 milyar 464 milyon TL ise toplam mevduatın ancak yüzde 5'ini oluşturdu. Son 1 yılda, milyonerler kulübüne 7 bin 931 milyoner eklenirken, bu hesaplarda tutulan mevduat 27 milyar 403 milyon TL artış gösterdi.

Türkiye'de milyonerler kulübüne haziran itibarıyla 1 yılda 7 bin 931 kişi eklendi. Milyonerlerin hesaplarında tuttukları mevduat 1 yılda 27 milyar 403 milyon lira artış gösterdi.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun (BDDK) Haziran ayı verilerine göre, bankacılık sektörü genelindeki Türkiye'nin toplam mevduatının 718 milyar 791 milyon TL düzeyinde gerçekleştiği belirlendi. Toplam mevduatın 684 milyar 163 milyon TL'sinin yurt içi yerleşiklere, 34 milyar 628 milyon TL'sinin ise yurtdışı yerleşiklere ait olduğu öğrenildi. Haziran sonu itibariyle, yurtiçi yerleşiklere ait toplam mevduatın yüzde 46.6'sını 1 milyon TL'nin üzerindeki hesaplar oluşturdu. Yurtiçinde yerleşiklerin bu mevduat hesaplarında tuttuğu para geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 6.4 oranında artışla 319 milyar 90 milyon TL olurken, 1 milyon TL üzeri hesaba sahip olan mudi sayısı ise geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 17.4 artışla 48 bin 967 oldu. Yurtiçinde bulunan milyoner sayısı son bir yıl içinde 7 bin 261 kişi artarken, sahip oldukları mevduat toplamı ise 19 milyar 67 milyon TL artış gösterdi.

Yerli Milyonerler Arasında Resmi Kuruluşları da Yer Alıyor

Yurtiçi milyonerler arasında resmi kuruluşlar da bulunuyor. Yurtiçi milyoner hesaplarında tutulan 319 milyar 90 milyon TL'nin yüzde 33.1'ini gerçek kişilere, yüzde 55.9'unu ticari ve diğer kuruluşlara, yüzde 11'ini resmi kuruluşlara ait mevduatlar oluşturuyor.

2012 yılı ilk yarısı itibarıyla yurtdışı yerleşiklerin Türk bankacılık sektöründe tuttukları toplam mevduat 34 milyar 628 milyon TL düzeyinde gerçekleşti. Haziran sonu itibariyle yurtdışında yerleşik milyoner mudilerin sayısı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 55.5 oranında artışla bin 877

adete ulaşırken, söz konusu mudilerin sahip olduğu mevduat toplamı yüzde 60.9 artışla 13 milyar 692 milyon TL'den 22 milyar 28 milyon TL düzeyine yükseldi. Haziran sonu itibarıyla yurtdışı yerleşiklere ait 1 milyon TL üzerindeki mevduat hesapları, yabancılara ait toplam mevduatın yüzde 63.6'sını oluşturdu.

Son 1 Yılda 7 Bin 931 Yeni Milyonerimiz Oldu

Haziran 2012 itibarıyla yurtiçi ve yurtdışı milyonerlerin sayısı 2011 yılının aynı dönemine göre yüzde 18.5 artışla 50 bin 844 oldu. Milyonerlerin mevduat hesaplarındaki para ise yüzde 8.7 artışla 341 milyar 118 milyon TL'ye ulaştı. Böylece son bir yılda yerli ve yabancı milyoner mudilerin sayısı 7 bin 931 kişi, hesaplarındaki mevduat ise 27 milyar 403 milyon TL artış gösterdi.
Haziran sonu itibarıyla yurtiçi ve yurtdışı yerleşiklerin sahip olduğu 51 milyon 590 bin 154 hesabın yüzde 95.5'ini 10 bin TL'ye kadar olan 49 milyon 244 bin 186 adet hesap oluşturdu. Daha çok küçük tasarruf sahiplerince açılan "10 bin TL ile sınırlı mevduat hesaplarında" tutulan toplam mevduat 34 milyar 464 milyon TL düzeyinde kaldı. 718 milyar 791 milyon TL düzeyindeki toplam mevduatın ancak yüzde 4.8'ini bu hesaplarda tutulan mevduat oluşturdu.

Mevduat hesaplarının yüzde 6.5'i 10-50 bin TL arası, yüzde 2.6'sı 50-250 bin TL arası hesaplardan meydana geldi. Bu hesaplarda tutulan mevduat tutarı ise sırasıyla 84 milyar TL ve 147.8 milyar TL düzeyinde gerçekleşti. Söz konusu hesaplardaki mevduat tutarının toplam içindeki payı yüzde 11.7 ve yüzde 20.6 olarak belirlendi.

Mevduat hesaplarının yüzde 0.4'ünü 250 bin-1 milyon TL arasında değişen mevduat hesapları oluşturdu. 250-1 milyon TL arasındaki toplam 225 bin 943 hesapta tutulan mevduat toplamı 111.5 milyar TL oldu. Bu da toplam mevduatın yüzde 15.5'ine işaret etti. 1 milyon TL'nin üzerindeki 50 bin 844 hesapta tutulan mevduat ise toplam mevduatın yüzde 47.5'ünü oluşturdu.

USİAD
WEB SİTEMİZ YENİLENDİ
Derneğimizin bütün yayınlarına
www.usiad.net
sitemizden ulaşabilirsiniz.

AİHM'nin Bazı Kararları Halka Duyurulmuyor

İstanbul Barosu'nun düzenlediği "Özgürlük ve Bağımsızlık Belgesi Lozan 89. Yılında" konulu panel konuşan Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Devletler Özel Hukuku Ana Bilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Sibel Özel, "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin bazı kararları halka duyurulmuyor, yeterince bilgilenmeleri sağlanmıyor. Bazı önemli kararlar var" şeklinde konuştu. Özel'in Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararları ile ilgili konuşmasının ikinci bölümünü dikkatinize sunuyoruz.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin bazı kararları halka duyurulmuyor, yeterince bilgilenmeleri sağlanmıyor. Bazı önemli kararlar var, ben bir tanesine öncelikle değinmek istiyorum. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yapılan bir başvuruda Fransız Polinezyası Meclisinde vekillerin Fransızca konuşma zorunluluğu ve Tahitice konuşma yasağının Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine aykırı olduğu iddia edilmişti. Fransız Polinezyası Fransa'nın denizaşırı özerk bir bölgesi, Pasifik'te özerk bir bölge, otonom, fakat Fransız Kanunlarına göre halkın çoğunluğunun Tahitice konuştuğu bu bölgede de yasama meclisinde Fransızca konuşma zorunluluğu var ve iki dönem milletvekili seçilen bir kişi Fransızca konuşma zorunluluğunun, yani kendini Mecliste Tahitice ifade edememesinin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin ifade özgürlüğü maddesine aykırı olduğu gerekçesiyle dava açtı. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin böylesi bir dil hakkını ya da seçilmiş vekillerin mecliste konuşma yaparken ya da oy kullanırken istedikleri bir dili kullanma hakkını garanti altına almadığını açıkça vurguladı. Mahkemeye göre her devletin tartışmasız kendi kurumsal sisteminin normal bir şekilde işleyişini temin etme konusunda haklı bir menfaati vardır ve mahkeme bu noktada ulusal meclisin çalışmalarındaki dil seçimi konusunda bir tutum almayacağının altını çizmiş ve davayı reddetmiştir. Dolayısıyla bir ulusal mecliste, hatta burada olduğu gibi özerk bölge meclisinde ülkenin resmi diliyle konuşma zorunluluğu asla ifade özgürlüğüne aykırılık teşkil etmemektedir.

Bir diğer konu bu Türkiye'den de giden bir davaydı, ama öncesinde Fransa'dan giden davadan bahsedeyim. Bir Fransız, çocuğuna kendi Katalan dilindeki aksanla isim koymak istediğini ve bu ismin resmi kayıtlarda bu şekilde yazılması gerektiğini, ama Fransız otoritelerinin Fransız alfabesinde olmayan bu harfi resmi kayıtlara geçirmediği gerekçesiyle dava açtı. Yani bunun özel hayatın ihlali olduğunu, ifade özgürlüğüne aykırılık olduğunu, daha doğrusu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine aykırı olduğuna ilişkin dava açtı. Mahkeme bunu da reddetti ve resmi dilde ve resmi alfabedeki harflerle yazımın Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine aykırılık teşkil etmediğine karar verdi.

Benzer davalar Türkiye'den de gitti. Tek bir dava değil, bu yönde birkaç dava açıldı. Kürtçe isim koyma meselesi. Biliyorsunuz Türkiye'de Kürtçe isim konulabilir. Yani aileler çocuklarına Kürtçe isim koyabilirler veya başka bir etnik dilde isim koyabilirler. Ancak resmi belgelerde yazımında 29 harften oluşan resmi alfabeyle bunun yazılması gerekiyor. Dolayısıyla X, Q ve W'yla o isimler yazılamayacak. Şimdi zaman zaman bu husus da gündeme geliyor ve Türkiye'nin alfabesini değiştirmesi de isteniyor. X, Q, W'yla ismin yazılması acaba temel insan hakları mı ve bunu yasaklamak Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine aykırılık mı? Hayır, mahkeme bütün o davaları reddetti. Burada önemli olan ailelerin çocuklarına kendi istedikleri ismi koyabilme özgürlüğü. Evet, Türkiye'de bu var. Ancak resmi kayıtlarda bunun illa ki X, Q, W'yla yazılması gerekmiyor, resmi Türk alfabesindeki, yani 29 harfle o isimlerin yazımı zorunlu ve bu zorunluluk da Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine aykırılık teşkil etmiyor. Dolayısıyla kararlardan çıkan genel sonuç şu ki, özerk meclisler de dahil olmak üzere yasama meclisinde resmi dilde konuşma zorunluluğu, kamu hizmeti veren kuruluşların -ki, bu özel bir kuruluş da olabilir, kamu kuruluşu da olabilir- resmi dilde hizmet vermesi ve kamu hizmeti alanların da kamu otoriteleriyle ilişkilerinde resmi dili konuşma zorunluluğu öngören kurallar Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi çerçevesinde ifade özgürlüğü veya ayrımcılık yasağını ihlal anlamına gelmemektedir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi çok açık altını çizmektedir ki, resmi dil zorunluluğu ve kamu otoritelerinde bu dille hizmet verilmesi sözleşmenin ihlali değildir. O açıdan sözlerimi bu noktayla bitirmek istiyorum. Çünkü dediğim gibi neyin demokratik hak, neyin değil olduğu konusunda bir karmaşa yaratılmaya çalışılıyor. Kamu otoriteleriyle ilişkilerde kamu hizmeti alımı ve sunumunda resmi dil zorunluluğu hiçbir şekilde temel insan haklarına ve Avrupa İnsan Hakları sözleşmesine aykırılık teşkil etmemektedir. Aksine talepler demokratik hak talebi değil, bir dayatma, bir imtiyaz talebi olarak değerlendirilmelidir.

Prof. Dr. Mustafa KAYMAKÇI:

Gıda Fiyatlarındaki Spekülasyon Kimin İşine Yarıyor

Bugünlerde, kimi gazeteler "Gıda Krizi Kapıda!" başlıklarından geçilmiyor. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü, gıda krizinin kuraklığa bağlı olarak çıkabileceği endişesini belirtiyor. Ünlü emtia yatırımcısı diye gazetelerde boy atan Jim Rogers adındaki kişi de "Aç Kalacağız! "diyor ve yükselen fiyatlardan yararlanmak için yatırımların tarım şirketlerinden ziyade, borsa yatırım fonlarını tercih etmelerini ve kendi gıda emtia indeksinin 1998 yılından bu yana yüzde 250 prim yaptığını da belirtiyor. Bir başka deyişle, açık olmamakla birlikte, yaratılan gıda krizini bahane ederek gıda spekülasyonundan çıkar sağlanabileceğini söylüyor. (21Temmuz 2012 tarihli Cumhuriyet ve Hürriyet Gazeteleri).Buna karşılık görüşlerine başvurulan uzmanlar Burcu Taner'in haberine göre ise bakınız neler söylemişler (23 Temmuz 2012 Hürriyet Ege)

GIDA TEKELLERİNİN OYUNU

Ziraat Mühendisleri Odası İzmir Şube Başkanı Ferdan Çiftçi, gıda fiyatlarındaki hiçbir artışın üreticiye faydasının dokunmadığını, uluslararası tekellerin oyununa dönüşmüş fiyat belirleme işlerinin tüketiciye de zarar verdiğini ifade etmiş. ABD gibi ülkelerin gıda rakamları konusunda şeffaf olmadığını, bu yüzden de belli verilere göre değerlendirme yapamadığını dile getiren Çiftçi, "Türkiye'de önümüzdeki yıl kuraklık olacak diye bir veri yok. Bu, spekülasyona dönük olabilir" demiş. Sonuçta küreselleşme koşullarında üreticinin her halükarda asla kazanmadığını belirten Çiftçi,." Bu oyunda kaybeden hep üretici oluyor. Son bir haftadır sahada dolaşıyorum. Ege'de zararın çoğu aşırı yağışlardan. Kuraklık söylentileri yapanlar bunu nasıl açıklayacaklar? Mısır üretimi düşüyor deniyor ama ülkemizde bölgesel olarak arttığını görüyoruz. Şeytanın avukatlığını yapmak gerekirse daha ileri vadede GDO üretimini meşrulaştırmak için bunun yapıldığını tahmin ediyorum" demiş.

İzmir Ticaret Borsası Başkan Yardımcısı Barış Kocagöz, "Bu kış yağışlar yeterli. Buğday hasadı da yeni bitti. Şu anda stoklarla ilgili bir sıkıntı yok. Mısır da zaten sulanabilen ara-

zilerde yapılıyor. Pamuk da aynı. O haberlerde bahsedilen çoğu yer ABD'de doğanın kendi imkânlarıyla suladığı ürün yetiştirmesi yapılan yerler." demiş.

Çiftçi Sendikası Başkanı Abdullah Aysu ise "…temel gıda maddelerinin Dünya Ticaret Örgütü eliyle borsalarda ticarete konu edilmesi sonucu sayısı 10'u geçmeyen gıda tekelleri, istediği zaman spekülasyon yaratarak fiyatları yükseltmeye başladı. Gıdada istikrar için önce temel gıda maddeleri borsalardan çıkarılmalı" diye konuşmuş.

GIDA PİYASASI KİMİN DENETİMİNDE?

Kapitalist ülkelerde gıda piyasası çok az sayıda gıda tekellerinin denetiminde. Türkiye'de de gıda sanayisinde şirket birleşmeleri ve satın almalarla birlikte yabancılaşma ve tekelleşme egemen bir durum aldı. Bu sektörde durum ne? Birkaç örnek verelim;

Süt ürünleri piyasasını yedi büyük şirket denetliyor. Sektörde Pınar, Ülker ve Danone en büyükleri. Daha sonra SEK, Yörsan ve Dimes geliyor.

Sıvı yağlarda baş aktör, Suudi Savola Group. Yağ sanayinde kurulu kapasitenin yüzde 65'i, pazarın yüzde 80'i yabancıların elinde. Ayçiçeği pazarının yüzde40'ı ise Suudi Savola Group'a geçmiş bulunuyor.

Bira pazarının hemen tümü yabancıların. Pazarın dörtte üçü, Efes Pilsen ve geriye kalan ise İsrail firmasının. Pazarın hacmi 2 milyar dolar civarında.

Margarinin yüzde 90'ına yakını üç büyük şirketin denetiminde. Bunlar, Ünilever, Ülker ve Marmara Gıda'ya ait firmalar.

Gıda sanayinde meydana gelen tekelleşme ve yabancılaşmanın doğal sonucu olarak gıda perakendeciliği de tekelleşti ve yabancılaştı. Bugün, gıda perakendeciliğinin dört büyük yabancı tekelin, başta Fransız, Alman ve İngiliz kökenli firmaların (Carrefoursa, Migros, Metro, Tesco gibi) denetimine girdiği biliniyor. Bunun sonucu olarak;

Dünyanın her yerinde olduğu gibi, küçük ve orta ölçekli işletmeler yok olma sürecine girmiş, sektörde bakkal sayısı hızla azalmıştır.

Perakendeci Şirketlerin üretici şirketlere karşı pazarlık ve yaptırım güçleri artmıştır. Ürünlerin kalitesi, fiyatları, dağıtım ve ödeme koşulları ile raf alanı gibi konularda belirleyici, perakendeci sektör olmuştur. Bu durum, hem üreticinin, hem de tüketicinin perakendeciler tarafından aşırı sömürülmesine ortaya çıkarmış bulunuyor.

Perakendeci sektörün yabancılaşması, giderek üretim sektörünü de olumsuz etkilemeye başlamıştır. Bugün neredeyse perakendeci süper marketlerde pazarlanan ürünlerin yarısı yabancı ülkelerden gelmektedir. Durumun bu şekilde gelişmesi, bir yandan üretimi olumsuz olarak etkilemekte, diğer yandan işsizliği körüklemektedir. Yerli malların kullanılması unutulma sürecine girmiş bulunuyor.

ABD'DE HAM PETROL STOKLARI AZALDI, FİYATLAR YÜKSELDİ

ABD ham petrol stokları 3.7 milyon varil azaldı. Piyasalarda petrol fiyatları yükselmeye başladı.- ABD'de ham petrol stokları geçen hafta 3,7 milyon varil azaldı.

ABD Enerji Bakanlığı verilerine göre, geçen hafta 1,5 milyon varil azalması beklenen ham petrol stoklarında 3,7 milyon varillik düşüş yaşandı. Aynı dönemde, benzin stokları 2,37 milyon varil azalırken, distile ürün stokları 0,7 milyon varil arttı.

Önceki hafta, ham petrol stokları 3,73 milyon varil, benzin stokları 1,8 milyon varil ve distile ürün stokları da 0,7 milyon varil azalmıştı.

İNŞAATTA RUHSAT SÜRECİ KISALDI

Bakanlık, Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği'nde yaptığı değişiklikle ruhsat sürecini azalttı.Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği'nde yaptığı değişiklikle ruhsat sürecini kısalttı. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndan yapılan açıklamaya göre, değişiklikle, mimar ve mühendislere beyan esası getirilerek, ilgili meslek odasınca düzenlenen sicil durum belgesi aranma zorunluluğu kaldırıldı. Bakanlık ile TSE arasında yürütülen ortak çalışmalar sonucunda, standart yapı ruhsat ve yapı kullanma izin belgesi formlarıyla yanan ve yıkılan yapılar formundaki ''Oda Sicil Durum Belge No'' ibareleri kaldırıldı.

İLK 6 AYDA TAŞIT SAYISI 471 BİN ARTTI

Trafiğe kaydı yapılan motorlu taşıt sayısı Haziran'da bir önceki aya göre yüzde 22,4 azalırken, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 15,3 azaldı. Trafiğe kaydı yapılan motorlu taşıt sayısı Haziran ayında bir önceki aya göre yüzde 22,4 azalırken, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 15,3 düşüş gösterdi. Haziran ayında 79 bin 875 taşıt trafiğe kaydedilirken, 8 bin 36 taşıtın ise trafikten kaydı silindi. Böylece bu yılın ilk 6 ayında trafikteki taşıt sayısı toplam 471 bin 13 arttı. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), ''2012 yılı Haziran ayına ilişkin Motorlu Kara Taşıtları İstatistikleri''ni açıkladı. Buna göre, Haziran'da trafiğe kaydı yapılan toplam 79 bin 875 taşıt içinde otomobil yüzde 47,8 pay ve 38 bin 183 adet ile ilk sırada yer aldı. Otomobili yüzde 24 pay ve 19 bin 143 adet ile motosiklet, yüzde 15,6 pay ve 12 bin 464 adet ile kamyonet, yüzde 5,9 pay ve 4 bin 679 adet ile traktör takip etti.

DUBLE YOLLAR "3 MİLYAR TL" BORÇLANDIRDI

Cari açığın önünü kesmek için önce duble yollarda alınan önlemler nedeniyle ek ödenek alamadıkları için karayolu, müteahhitlerine 3 milyar TL düzeyinde borçlandı. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı ile Karayolları Genel Müdürlüğü, duble yolda son 10 yılın en büyük finansman darboğazıyla karşı karşıya kaldı. Habertürk'un haberine göre, Karayolları Genel Müdürlüğü, bu yıl ekonomiyi soğutmak ve cari açığı azaltmak amacıyla alınan önlemler nedeniyle ek ödenek alamadıkları için karayolu müteahhitlerine 3 milyar TL düzeyinde borçlandı.

SURİYE'YE GİDEMEYEN IRAK'A YÖNELDİ

Suriye'ye ya da Suriye üzerinden Ortadoğu'ya taşıma yapamayan nakliyeciler alternatif pazar arayışına girdi. Bölgede yaşanan iç savaş nedeniyle Suriye'ye ya da Suriye üzerinden Ortadoğu'ya taşıma yapamayan nakliyeciler yeni pazar arayışına girdi. Olaylardan en fazla etkilenen doğulu nakliyeciler Kuzey Irak ve Türki cumhuriyetlerine yönelince navlun dengesi bozuldu. Navlunlar yüzde 15'ler seviyesinde geriledi. Dolayısıyla Suriye ve Ortadoğu'ya taşıma yapmayanlar da bölgedeki krizden nasibini aldı. Uluslararası Nakliyeciler Derneği (UND) Başkanı Ruhi Engin Özmen, Suriye'de yaşanan sıkıntıların navlun piyasasında haksız rekabeti körükleyecek bir takım olayların gelişmesine neden olabileceğini dile getirdi.

RİSKLİ BİNALARIN TESPİTİ İÇİN FİYAT BELİRLENDİ

Kullanım alanı 500 metrekareye kadar olan bir binada, her bir metrekare için KDV dahil 2,25 TL ödeyecek. Bu da 500 metrekare bir bina için tespit masrafı KDV dahil bin 125 TL olacak. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, riskli binaların tespit ettirmek isteyenler için, metrekare birim fiyatlarını belirledi. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndan yapılan açıklamaya göre Türkiye genelinde 6.5 milyon binanın elden geçeceği, afet riski altındaki alanların dönüşümünde geri sayım başladı. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın yapacağı tespitlerde, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü tarafından belirlenen, birim fiyatlar kullanılacak. Rapor, deney ve benzeri tüm masrafları kapsayan birim fiyatlara göre, vatandaş riskli binalarını tespitte bina kullanım alanı için her metrekareye fiyat ödeyecek.

KARŞILIKSIZ ÇEK ZİNCİRLEME ETKİ YARATIYOR

Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK) Genel Başkanı Bendevi Palandöken, piyasalarda karşılıksız çıkan her çek ile protesto olan her senedin zincirleme bir etki yaratarak ekonomiye zarar verdiğini belirtti. Palandöken, yaptığı yazılı açıklamada, çek yasasında değişiklik yapılmasının ilk zamanlarda negatif etkisi olduğunu, ancak bunun bir geçiş dönemi olduğunu ifade etti. Piyasadaki herkesin bu konuda bir tedirginlik yaşadığını savunan Palandöken, ekonominin soğutulma tedbirlerinin piyasaları yavaşlattığını kaydetti. 2012 yılının ilk 6 ayında birikimli karşılıksız çek sayısının geçen yılın aynı dönemine oranla yüzde 51,6 artışla 267 bin 684 adetten 405 bin 840 adete yükselmesinin istenmeyen bir durum olduğunu ifade etti.

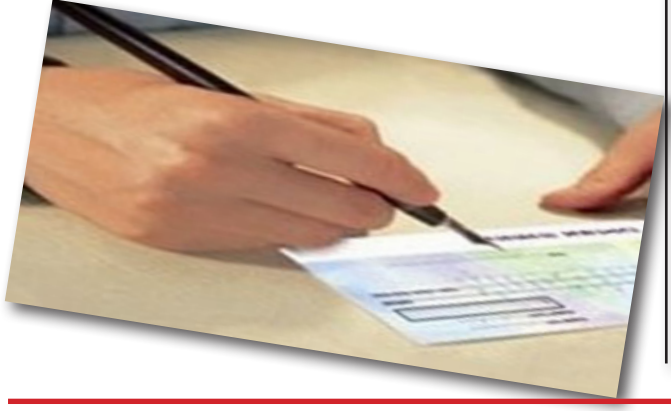

ETTE İNANILMAZ İDDİA

Şap ve veremli hayvanlar ile ölü hayvanların etleri piyasaya sürüldü. EBK'ya ait sağlıklı etlerin yerine hastalıklı etler Kurum'a teslim edildi. Yurtdışından getirilen hayvanlar zimmete geçirildi. Et Balık Kurumu (EBK) merkez ve taşra yöneticilerinin de aralarında bulunduğu 15 kişiye yönelik yürütülen soruşturma sonrası hazırlanan savcılık iddianamesi, çarpıcı bilgiler ortaya çıkardı: "Piyasadan temin edilen şap ve veremli hayvanlar ile ölü hayvanların etleri piyasaya sürüldü. EBK'ya ait sağlıklı etler alındı yerine hastalıklı etler Kurum'a teslim edildi. Yurtdışından getirilen hayvanlar zimmete geçirildi. EBK adına ithalat yapan Ürdünlü Hijazi firması eksik hayvan teslim etti."

TÜKETİMDE ZENGİN VE YOKSUL MAKASI AÇILDI

TÜİK'e göre 2010 yılında 1.843 TL olan hane halkı başına aylık tüketimin 2011'de yüzde 15 artışla 2.120 TL'ye, eşdeğer fert başına aylık ortalama harcama da yüzde 16 artışla 834 TL'den 967 TL'ye yükseldi. 2011 yılında tüketim harcamalarında nüfusun en varlıklı yüzde 20'lik kesimi ile orta ve alt gelir grupları arasındaki makas biraz daha açıldı. En varlıklı kesimin toplam tüketim harcaması içindeki payı önceki yıla göre 0.6 puan artarak yüzde 36.7'ye ulaştı. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 1 Ocak-31 Aralık 2011 her ay değişen 1.104 hane olmak üzere yıllık toplam 13 bin 248 örnek hane halkına uyguladığı Hane Halkı Bütçe Anketi'nin sonuçlarını açıkladı.

SAMAN FİYATLARI YÜZDE 317 ARTTI

Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) Genel Başkanı Şemsi Bayraktar, Türkiye'nin 13-14 milyon ton kaliteli kaba yem açığı bulunduğunu belirterek, saman fiyatlarının çeşitli illerde yüzde 40 ile yüzde 316,7 arasında değişen oranlarda arttığını bildirdi. Bayraktar, yaptığı yazılı açıklamada, buğday ve arpa üretiminin yaklaşık yüzde 40'ını sağlayan Doğu Anadolu ve İç Anadolu bölgelerinde, ilkbahar yağışlarının yetersiz olması sonucu bitki gelişiminin arzu edilen ölçüde gerçekleşmediğini, buğday sap boylarının kısa kaldığını, bunun da saman veriminde azalmaya neden olduğunu ifade etti.

FAKTORİNGDE ŞİRKET SAYISI AZALDI, ÇALIŞAN SAYISI ARTTI

Türkiye'de 2007-2011 döneminde faktoring sektöründe faaliyet gösteren şirket sayısı yüzde 15 azaldı, personel sayısı ise yüzde 31 arttı. Faktoring sektöründe faaliyet gösteren şirket sayısı 2007-20011 döneminde yüzde 15 azaldı, sektörde çalışan personel sayısı ise yüzde 31 arttı. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) raporundan derlenen verilere göre, 2007 yılında faktoring sektöründe 87 şirket faaliyet gösterirken, bu sayı 2008 yılında 81'e, 2009 yılında ise 78'e geriledi. 2011 yılı sonunda 74 olan faktoring sektöründeki firma sayısı son 4 yılda yüzde 14,9 azaldı. Aynı dönemde şirketlerde istihdam edilen çalışan ise yüzde 31,1 artış gösterdi. Faktoring sektöründe 2007 yılında 2 bin 912 kişi çalışırken, bu rakam 2011 yılında 3 bin 819 kişiye çıktı.

ERGENE'Yİ KİRLETEN SANAYİCİLERE 12 MİLYON TL CEZA

Ergene havzasında kirliliğe neden olan 4 bin 973 tesise 12 milyon lira ceza verildi ve 12 tesis kapatıldı. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Ergene Havzası'nda yaşanan kirliliği önlemek amacıyla, 2011-2012 yılları içinde yaklaşık 12 milyon lira para cezası kesti. Bakanlıktan yapılan yazılı açıklamaya göre, Bakanlık tarafından, Ergene Havzası'nda incelenen 4 bin 973 işletmeye, 12 milyon 49 bin 970 lira para cezası verildi. Bakanlık, 2011-2012 yılları içerisinde Tekirdağ, Edirne, Kırklareli illerini içine alan Ergene Havzası'ndaki denetimlerini artırdı.

TÜRK ÇAYININ GELECEĞİ ORGANİK TARIMDA

Dünyada, üzerine kar yağan tek çay olma özelliğini taşıyan Türk çayının tamamının organiğe dönüştürülmesi için çalışma başlatıldı. Dünyada, üzerine kar yağan tek çay olma özelliğini taşıyan Türk çayının tamamının organiğe dönüştürülmesi için çalışma başlatıldı. Hemşin vadisinde kurulan Organik Tarım Havzası'nın yanında çay çöplerinden organik gübre üretilerek 758 bin dekar çay bahçesi organik tarıma uygun hale getirilecek. Doğu Karadeniz Bölgesinde Artvin, Rize, Trabzon, Giresun ve Ordu ilinin bazı bölümlerinde yaklaşık 202 bin kayıtlı yaş çay üreticisi yılda ortalama bir milyon 250 bin ton yaş çay üretiyor. Bu çaylardan 220 bin ton kuru çay elde edilerek, piyasaya sunuluyor. Son yıllarda yaş çayda

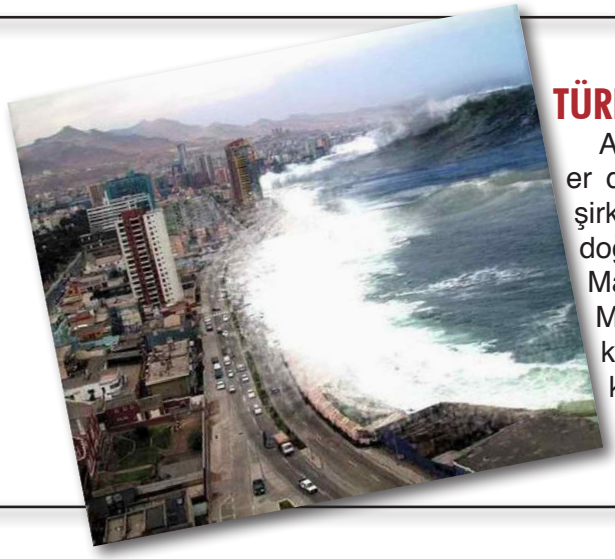

TÜRKİYE'NİN EKONOMİSİ AFET TEHDİDİ ALTINDA

Araştırmacılara göre, ekonomileri hızla büyüyen ülkeler doğal afet riskine en fazla açık olan ülkeler. Risk analiz şirketi Maplecroft'un Doğal Afet Risk Atlası'na göre 2011'de doğal afetler küresel ekonomiye 380 milyar dolara mal oldu. Maplecroft'a göre, küresel büyümede kilit öneme sahip Çin, Meksika, Hindistan, Filipinler, Türkiye gibi ülkeler yıkıcı felaketlere açık ve bunların ekonomiye verebileceği zararlara karşı tedbir almalı.

İŞ ADAMLARINA "IRAK'A YÖNELİN" ÇAĞRISI

Irak hükümetinin ülkeyi yeniden inşa etmek için önemli projelere yatırımcı aradığı bildirilirken, yeni dönemde Türk iş adamlarının bölgede yeni projelere imza atmaları önerildi. Mersin'de kurulu bulunan Türk-Irak Sanayici ve İşadamları Derneği (TISİAD) Yönetim Kurulu Başkanı Nevaf Kılıç, yazılı açıklamasında, Irak hükümetinin ülkeyi yeniden inşa etmek için önemli projelere yatırımcı arayışında olduğunu belirtti. Bu projelerden pay almak isteyen diğer ülke iş adamlarının çok yoğun ve etkin bir kulis çalışması yürüttüğüne dikkati çeken Kılıç, ancak Irak'ta iş yapabilmek için Türk iş adamlarına duyulan ihtiyacın da önemli bir etken olduğunu vurguladı.

TAVUK ETİ ÜRETİMİ ARTTI

Tavuk eti üretimi, Haziran ayında geçen yılın aynı ayına göre yüzde 8,5 oranında artarak 157 bin 406 ton oldu. Türkiye'nin tavuk eti üretimi, Haziran ayında geçen yılın aynı ayına göre yüzde 8,5 oranında artarak 157 bin 406 ton oldu. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2012 yılı Haziran ayına ilişkin, ''Kümes Hayvancılığı Üretim İstatistikleri''ni açıkladı. Buna göre, tavuk yumurtası üretimi Haziran ayında bir önceki aya göre yüzde 0,4, bir önceki yılın aynı ayına göre de yüzde 17,3 arttı ve 1 milyar 198 milyon 820 bin olarak gerçekleşti. Tavuk yumurtası sayısı geçen yılın Haziran ayında 1 milyar 21 milyon 721 bin düzeyinde bulunuyordu. Kesilen tavuk sayısı Haziran ayında, Mayıs ayına göre yüzde 2,4 azalırken, geçen yılın Haziran ayına göre yüzde 7,7 oranında arttı. 2011 Haziran'da 87 milyon 141 bin düzeyinde olan kesilen tavuk sayısı, bu yıl Haziran ayında 93 milyon 834 bin seviyesine çıkmış oldu.

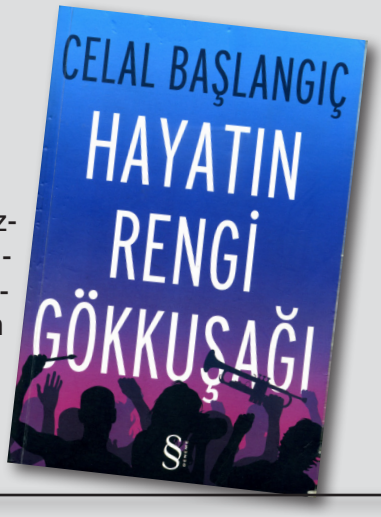

Celal Başlangıç/Hayatın Rengi Gökkuşağı

Celal Başlangıç yakın dönem Türkiye tarihini, portreler üzerinden yazmaya Hayatın Rengi Gökkuşağı ile devam ediyor. "Sinemacılar, Tiyatrocular, Müzisyenler", "Gazeteciler, Foto Muhabirleri, Belgeselciler" ve "Çizgiler, Desenler, Değerler" başlıkları altında toplanan portreler bir taraftan Türkiye'de yaşamanın getirdiği zorlukları ve bunlarla baş etme yollarını; diğer taraftan da "sonsuz tavırların sonsuz çeşitliliği" içinde hayatın keyifli yanlarını okura gösteriyor.

Salah Birsel-Dört Köşeli Üçgen

Edebiyatımızın özgün kalemlerinden Salâh Birsel hiciv sanatının en başarılı örneklerinden birini sunuyor. Dört Köşeli Üçgen, mekânın; birey algısı bakımından kırılarak yeniden yorumlanışı, belleğin ritimlerine karşı çıkış, ahlak totaliterliğine tepki olarak koyulan birkaç karışlık mesafe... "Değil"lerin dünyasına hoş geldiniz. "Ben bir gözlemciyim, uluslararası bir gözlemci.

Gece uyurken bile gözlemcilik görevimi elden bırakmam. Gazinoda oturanlar, işportacılar, memurlar, müdürler, satınalma kurulu üyeleri, şoförler, karaborsacılar, önemli derneklerin genelyazmanları, orospular, hırsızlar, aydınlar hep benim gözlemim altındadır. Ben, bu gözlemciliğe, çalıştığım Tütün Yaprakevi'nin deposunda alıştım. İşimin, günün yirmi dört saatinde etrafı kolaçan etmek olması beni, ister istemez, kimi gerçeklere varmağa, gerçeklerin öteki yanlarını, üçüncü yanını, dördüncü yanını, beşinci, on beşinci, otuz beşinci yanını görmeğe götürüyordu. Benim bu görevimi çokları anlamamıştır.

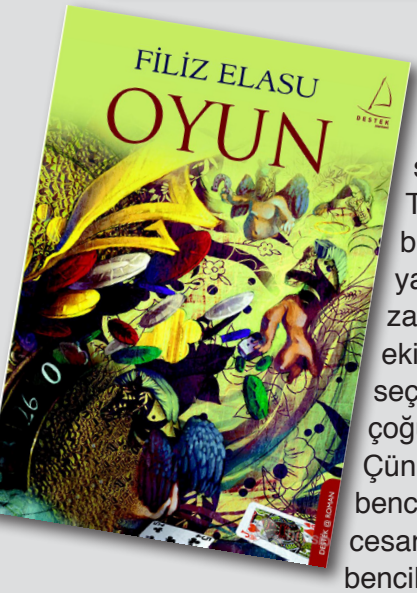

Filiz Elasu/Oyun

Dünya bir dolu zavallı, zayıf insanla doluydu! Evet, Semra son zamanlarda, özellikle Talat'la ilişkisinin sonucunda, buna hükmetmişti. İnsanları iyi ya da kötü diye ayırmak yerine, zayıf ve güçlü diye ayırmak gerekiyordu. Doğru olanı, ilkeli olanı seçmek yerine kolaya kaçıyordu çoğu insan, özellikle erkekler... Çünkü bencildiler ve toplum bu bencilliklerini törpülemek yerine, cesaret veriyordu onlara. Daha bencil, daha vahşi, daha hayvani olabilmeleri için..." Herkes kendisinden, çevresinden, tanıdıklarından bir parça bulacak bu romanda... Tattığı, tecrübe ettiği, bildiği bir oyunu hatırlayacak... 1980'li yıllardan bu yana alıştığımız-alıştırıldığımız oyunların izdüşümlerini, kişiler ve hayatlar üzerine etkilerini; 1990'lı yıllarla birlikte ivmesi hızla artan o dönüşümün gençliğe, bilhassa kadına dair yansımalarını... Filiz Elasu, 1990'lı yılların şehirlerimizde, turistik beldelerimizde mantar gibi biten kumarhanelerini mekân olarak kullanırken, Melahat, Semra, Uğur ve Topal'la birlikte İstanbul'dan Marmaris'e uzanan bir yazın tanıklığına ortak ediyor bizi.

Doğu Yücel/Hayalet Kitap

Doğu Yücel'den Türk edebiyatına damga vuran gençlik gerilimi. Son romanı "Varolmayanlar"la yankı yaratan Doğu Yücel'in ilk romanı "Hayalet Kitap", basımının 10. yılında yazarı tarafından gözden geçirilmiş haliyle yeniden okurlarla buluşuyor. İzmir'de İktisat Fakültesi öğrencileri arasında geçiyor olaylar. Güldem ile Ersin sevgilidir. Gökalp adlı arkadaşları ise bir süre önce Güldem'e olan karşılıksız aşkı nedeniyle intihar etmiştir. Kampusta olaylar normal seyrinde gitmekteyken, varlığını "soğuk bir nefes gibi" belli eden bir hayalet belirir ve esrarengiz olaylar başlar.

Hayalet, kimi zaman tehlikeli boyutlara da bürünen müdahalelerle, eski arkadaşlarının, özellikle de Güldem'in yaşamına dahil olacaktır. Hayalet, sınava hiç çalışmayan bir öğrencinin tüm soruları çözmesine, öğrenciler tarafından sevilmeyen bir hocanın komik durumlara düşmesine, bir otomobilin hava yastığının ölümcül derecede şişmesine, bir vantilatörün amfide uçmasına yol açacak, bir "hayal"in iyi ve kötü yanlarını gözler önüne serecektir.

PAKTEL®

PRESENT®

MUTFAK GEREÇLERİ SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.

Büro : İstoç Top.Çar. 2.Ada No: 26 Bağcılar - İstanbul Tel : 0 212 659 52 85 Fax : 659 11 22
Fabrika : Hoşdere Asfaltı Evren 2 Oto San. Sit. 22. Blok No : 6-7-16-17 Esenyurt - İstanbul
Tel : 0 212 672 10 84 Fax : 762 01 10 Web : www.paktel.com.tr E-Posta:paktel@paktel.com.tr

VBT

Vizyon Bilgi Teknolojileri

BİLGİ İŞLEM DOSTUNUZDAN

PROFESYONEL ÇÖZÜMLER

Her türlü bilgi işlem projenize donanım, yazılım ve hizmetlerimiz hakkında bilgi almadan başlamayın!

hizmetlerimiz hakkında,
detaylı bilgi almak için, lütfen bizi arayınız...

0 216 577 69 21

www.vbt.com.tr

IBM Premier Business Partner

bmcsoftware SOLUTION PARTNER

Qualified Partner SIEMENS Information and Communications

İSTANBUL Merkez Ofis
Eski Üsküdar Yolu Cad.
Bodur İş Merkezi No:8 Kat:3
D:11 34752 İçerenköy - İstanbul

Telefon +90 216 577 69 21 PBX
Faks +90 216 577 69 25

ANKARA Şube
Çetin Emeç Caddesi 6. Cadde 64/ 9
Öveçler Çankaya / Ankara

Telefon +90 312 472 12 52 - 53 PBX
Faks +90 312 472 12 54

ADANA Şube
Cemalpaşa Mah. Fuzuli Cad.
Galleria İş Merkezi No: 364
Seyhan / Adana

Telefon +90 322 454 12 95

KOCAELİ Şube
Kocaeli Üni. Tekn. Geliştirme Bölgesi Vatan Cad. No.83 D-5
Yeniköy, Başiskele / Kocaeli

Telefon : +90 262 341 41 21